O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MILLIY KITOB PALATASI
INV. №

Kuch — adolatda

Adolat

O'zbekiston Respublikasi ijtimoiy-siyosiy va huquqiy gazetasi

1995 yil 22 fevraldan chiqa boshlagan ☼ 2001 yil 27 iyun ☼ chorshanba ☼ № 24 (311) ☼ sotuvda erkin narxda

Бугун— Матбуот ва оммавий ахборот воситалари ходимлари куни

Матбуот ва оммавий ахборот воситалари ходимларига

Азиз дўстлар!

Барчангизни касб байрамингиз - Матбуот ва оммавий ахборот воситалари ходимлари куни билан чин қалбимдан самимий муборакбод этаман.

Биз журналист деганда, аввало, ўз ўрнини доимо ҳаётнинг қайноқ жабҳаларида деб биладиган, ҳар қандай вазиятда ҳам халқ ва жамият манфаатларини ҳимоя қилиш йўлида касб маҳорати ва фуқаролик позициясини намоён этадиган қатъиятли инсонларни тасаввур қиламиз.

Шу билан бирга, фаолияти ҳамма вақт ҳам кўзга ташланавермайдиган заҳматкаш ва камтарин муҳаррирлар, ноширлар, матбаа соҳаси ва замонавий ахборот воситаларининг ишчи-хизматчиларини кўз олдимизга келтирамиз.

Бугун янги ҳаётни босқичма-босқич қуриш, янги марраларни эгаллаш борасида босиб ўтган ўн йиллик мустақил тараққиёт йўлимизни сарҳисоб қилиб айтадиган бўлсак, ҳеч шубҳасиз, Ватанимиз эришган ютуқларда, ҳаётимизда амалга оширилаётган, фахру ғурур қилишга арзийдиган ўзгаришларда сиз - жонкуяр журналистларнинг ҳам муносиб ҳиссангиз бор, десак, асло муболаға бўлмайди.

Бизнинг орзу-мақсадларимиз, интилишларимиз барчага аён:

халқимизнинг эркин, фаровон ҳаётига кафолат берадиган, инсон ҳуқуқларини устувор қадрият сифатида эътироф этадиган демократик ҳуқуқий давлат, фуқаролик жамияти барпо этишдир.

Матбуот саҳифалари, радио-телевидение тўлқинлари орқали жамоатчиликни ана шу мақсадлар сари даъват қилар эканмиз, бунга эришиш учун қанчақанча оғир муаммоларни ечиш ва эски тузум асоратларини енгиб ўтиш лозимлигини, бундай вазифа ўз ҳаётини матбуот билан боғлаган журналист аҳли зиммасига нақадар мураккаб масъулият юклашини барчамиз яхши тушуниб олишимиз зарур.

Журналистнинг нони нечоғли қаттиқ эканини тасаввур этиш учун одамларнинг манфаатларини ҳимоя қилиш ва адолат ҳукмрон бўлишига эришишда, ҳаётда учраб турадиган нопоклик, тўрачилик, маҳаллийчилик каби иллатларга қарши курашда матбуот ходимларининг ўз ҳаловатидан воз кечиб, ҳатто тақдирини хавф остига қўйиш ҳолатларини кўз ўнгимиздан ўтказишимиз мумкин.

Шу боис ҳам ўткир қалами ва маҳорати билан жамоатчилик ўртасида обрў-эътибор қозонган ҳақиқий журналист меҳнатини ўз ҳаётини халқ бахти ва фаровонлиги учун, унинг оғирини енгил қилиш учун курашга бағишлаган фидойи инсонлар меҳнати билан қиёслаш тўғри бўлади.

Бугун биз янги ҳаёт, демократик қадриятлар сари қадам қўяр эканмиз, ҳаётнинг ўзи жамиятимизда ҳануз сақланиб келаётган баъзи муносабатларни тубдан ўзгартиришга, янгича фикрлашга даъват этаётганини англаб олишимиз керак.

Содда қилиб айтганда, бугун замон биз ўрганиб, одатланиб қолган, оёғимизга кишан бўлиб турган айрим ёндашув ва қарашлардан воз кечишни талаб қилмоқда.

Ҳозирги пайтда кундалик ишларни, янгилик ва ўзгаришларни акс эттиришда, турли мансабдор шахсларнинг фаолиятини ёритишда матбуот, радио-телевидениеда кўпроқ баландпарвоз оҳанглар устунлик қилаётганини, воқеа-ҳодисаларни ўз номи билан аташдан тортиниш ҳолатлари, йўл қўйилаётган қонунбузарлик ва камчиликларни хаспўшлаш, қисқача айтганда, бирёқлама қарашлар мавжудлигини ҳам кузатиш мумкин.

Албатта, ютуқлар тўғрисида ёзиш керак, кенг жамоатчиликни мамлакатимиздаги янгиланиш жараёнларидан атрофлича хабардор қилиш зарур. Бундай ибратли мисоллар ёшларимиз тарбиясига ижобий таъсир кўрсатиши ҳам шубҳасиз.

Лекин, агар биз олдимизга қўйган мақсад-марраларга тезроқ етмоқчи бўлсак, ўзимиз қураётган адолатли, эркин ва фаровон ҳаётни тезроқ кўрмоқчи бўлсак, аввало, шу мақсадга эришиш, ҳаётимизда демократик тушунчаларни қарор топтириш учун бел боғлаган инсонлардан ўз бурчини, зиммасига юкланган вазифани сидқидилдан адо этиш талаб қилинади. Шу жумладан, жамиятимизнинг барча бўғинларида хизмат қилаётган раҳбарлар ва мутасадди ходимлардан ўз ишини виждонан бажариш, журналист аҳлидан эса уларнинг фаолиятига танқидий кўз билан, айни вақтда холисона қараш, рўй бераётган камчилик ва нуқсонларни очиб бериш талаб этилади.

Бундай позиция, бундай ёндашишни улар учун нафақат касб тақозоси, балки фуқаролик бурчи деб билиш керак.

Такрор айтаман: ҳокимият ўз ишини, матбуот ўз ишини виждонан ва холисона адо этиши лозим. Мана шундай, таъбир жоиз бўлса, меҳнат тақсимоти юксак мақсадларга эришишимиз йўлида биз учун ҳар томонлама мақбул бўлади, деб ўйлайман.

Бу ишда бир-бирини тўғри тушуниш, беғараз танқидни вазминлик ва босиқлик билан қабул қилиш айниқса муҳимдир. Жиззакилик, аламзадаликка берилиш, бир-биридан ўч олишга уриниш каби бизнинг ишимизга ҳалақит берадиган нохуш ҳолатларга мутлақо йўл қўймаслик лозим.

Журналистлар ҳам шуни унутмаслиги зарурки, эркин фикр билдиришда албатта маҳорат керак, албатта масъулият керак ва албатта халқимизга хос одоб-андишани йўқотмаслик керак.

Табиийки, бундай босқичларга етиш учун, бундай муҳит ҳаётий қўникмага, тафаккуримизнинг узвий бир қисмига айланиши учун журналистларимизнинг ўз билим ва малакасини муттасил ошириб бориши, муайян соҳага ихтисослашиши ҳам катта аҳамият касб этади.

Шундагина матбуотнинг ҳаққоний, ҳароратли сўзи ҳар бир юртдошимиз юрагида акс садо беради ва у халқимизнинг чинакам маънавий ҳамроҳига айланади.

Қадрли дўстлар!

Ҳаммамиз учун энг улуғ, энг азиз бўлган истиқлолимизнинг ўн йиллиги арафасида сизларни бугунги байрамингиз билан яна бир бор қутлар эканман, барчангизга сиҳат-саломатлик, ижодий ютуқлар, оилавий бахту саодат тилайман.

Ислом КАРИМОВ,
Ўзбекистон Республикаси Президенти.

Дипломатлар қутлайди

Шаҳин АҲМЕДОВ, Озарбойжон Республикасининг Ўзбекистон Республикасидаги элчихонаси III-котиби

– Мен Озарбойжон Республикаси элчихонаси ҳамда озарбойжонлик журналистлар номидан Ўзбекистон Республикаси Матбуоти вакилларини қутлуғ сана – Матбуот ва оммавий ахборот воситалари ходимлари куни билан табриклайман.

Маълумки, оммавий ахборот воситаларини жаҳонда яна «тўртинчи» ҳокимият деб атайдилар. Зеро, телевидение ва радио, газета ва журналлар ҳар бир мамлакатнинг юз-кўзи саналади. Кенг жамоатчиликка турли мамлакат ва минтақаларда, умуман, жаҳон бўйича содир бўлаётган энг муҳим ва улкан воқеа-ҳодисалар тўғрисида аввало айнан журналистлар – репортёрлар тезкорлик билан ахборот етказадилар. Улар тўплаган маълумотларни ишончлилигини таъминлаш учун оловли нуқталарда ҳатто ўз жонларини таҳликага қўядилар.

Ўзбекистон кўп миллатли мамлакатдир. Бу заминда ўзбеклар билан ёнма-ён тожиклар, руслар, озарбойжонлар ва яна кўп миллату элатлар истиқомат қилишади.

(Давоми 4-бетда).

– Бугун мен Ўзбекистон Матбуот ва оммавий ахборот воситалари ходимларини касб байрамлари билан самимий табриклаётганимдан беҳад мамнунман.

Оммавий ахборот воситалари шундай бир кўзгудирки, жамият ҳаётининг манзараси – одамларнинг кундалик турмуш юмушларидан то келажакдаги орзу-умидларигача бўлган жамики жиҳатлар унда ўз аксини топади. Маҳаллий нуқтаи назардан қаралганда шундай. Оммавий ахборот воситаларининг жаҳоний миқёсдаги мавқеи бундан-да кенг. Масалан, ОАВ бирон мамлакатнинг ижтимоий-иқтисодий, сиёсий-ҳуқуқий ҳамда маданий ҳаётидаги муваффақиятларни ташқи оламга олиб чиқиб, кўз-кўз қилади. Ёки аксинча, сайёрамизда рўй бераётган бир-биридан ажойибу ғаройиб воқеа-ҳодисалар билан ўз мухлисларини ошно қилади.

(Давоми 4-бетда).

Раъфат АС-САБЪА, Миср Араб Республикасининг Ўзбекистон Республикасидаги элчихонаси маслаҳатчиси, Матбуот шўъбаси раиси

Таҳририятимиз меҳмони

Фотима ФАРАЖ:

ЎЗБЕКИСТОННИ ЁҚТИРИБ ҚОЛДИМ

Ўзбекистоннинг Мустақиллик йилларида эришган бой ютуқлари билан танишиб, маълумотлар тўплаётган Миср Араб Республикасининг «Ал-Аҳром Викли» ҳафталик газетаси мухбири Фотима Фараж яқинда таҳририятимиз меҳмони бўлди. Бу бежиз эмас, албатта. «Адолат» – Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партиясининг ижтимоий-сиёсий ва ҳуқуқий газетаси ҳисобланади. Мустақиллигимиз боис кўппартиявийлик шароитида дунёга келган бу партияга ўзимизни қўйинг, ҳатто чет элда ҳам қизиқиш катта. Партия Сиёсий Кенгашининг котиби, «Адолат» газетаси Бош муҳаррири Тўхтамурод Тошев Фотима хоним билан учрашиб, уни қизиқтирган кўпдан кўп саволларга жавоб берди. Учрашув самимий мулоқотга айланиб кетди. Мисрлик журналист Ўзбекистонда эришилаётган улкан ютуқлар, қилинаётган ишлар, мамлакат ижтимоий-сиёсий ҳаётида партияларнинг тутган ўрни ва роли ҳақида, мавқеи тўғрисида тегишли маълумотларга эга бўлди.

Учрашувдан сўнг мухбиримиз мисрлик меҳмонга бир неча саволлар билан мурожаат этди.

– Фотима хоним, аввало жонажон диёримиздан олган илк таассуротларингизни ўртоқлашсангиз?

– Ўзбекистонда биринчи бор бўлишим. Аммо бир қарашданоқ уни ёқтириб қолдим. Гўзал табиати, бир-биридан бетакрор биноларию, равон йўлларига ҳар қандай одамнинг ҳам ҳаваси келади. Шунга монанд халқингиз ҳам менда ёрқин таассурот қолдирди. Одамийлик, бағрикенглик, меҳру муҳаббат, кўп нарсаларга қизиқиш уларнинг фазилатларини янада бойитади.

– Бу ерга келиб халқларимиз ўртасидаги қандай ўхшашликни ҳис этдингиз?

– Очиғи бу ерга келгунча Ўзбекистон ҳақида муайян маълумотга эга эмас эдим. Бу албатта ўзимиздаги оммавий ахборот воситаларининг камчилиги. Жумладан, ўзимизнинг ҳам. Мамлакатларимиз ҳақида қанчалик кўп материаллар ёритиб турилса, биз шунчалик кўп маълумотга эга бўламиз. Аммо бу икки халқнинг бир-бирига ўхшаш жиҳатларини таққослашга монелик қилмайди. Одамийлик, оддийлик, бағрикенглик, меҳрибонликни ўзимизникида бўлгани каби бу ерда ҳам кўрдим, қувондим.

– Шу ўринда ўзингиз ҳақингизда икки оғиз тўхталсангиз?

– Қоҳирадаги Америка университетининг сиёсий билимлар бўлимини тугатганман. Ўн йилдан буён «Ал-Аҳром Викли» ҳафталик газетасида фаолият кўрсатаман. Ҳозирги пайтда бу газетанинг тадқиқот бўлимини бошқаряпман.

– Газета қайси тилда ва қанча нусхада чиқади?

– Ҳафтаномамиз 20 минг нусхада, асосан инглиз тилида чоп этилади ва дунёнинг кўплаб мамлакатларига тарқатилади. Аммо биз инглиз тилида газета чиқарганимиз билан ўз миллий қадриятларимизни биринчи ўринга қўямиз ва иш қараёнида бунга алоҳида эътибор берамиз. Газетада асосан 75 киши ишлайди. Уларнинг тенг ярмини ижодий ходимлар ташкил этади. Энг муҳими жамоамизнинг ҳар бир аъзоси мисрлик.

— «Ал-Аҳром Викли» ҳафтаномасининг ўзига хослигини нималарда кўрасиз?

– Биз ўзимиздаги муаммоларни ташқи оламга етказишда ўзига хос тажриба тўплаганмиз. Қолаверса, газетани тайёрлаш жараёнида Фаластинда содир бўлаётган воқеаларга, унинг муаммоларига кенг ўрин берамиз. Бу доимо газетамизнинг устунлигини таъминлаб, савиясини юқори даражада бўлишига йўл очмоқда.

– Сир бўлмаса айтинг-чи, сизларда танқидий мақолаларга муносабат қандай?

– Бу нозик масалани ўз ёндошувимиз билан ижобий ҳал этганмиз. Бир вақтнинг ўзида танқид билан бирга унга раҳбарларнинг бўлган муносабатини ҳам бериб борамиз. Хулосани эса зукко ўқувчиларнинг ўзлари чиқариб олишади. Газетада «Фикр-мулоҳазалар» рукнини ташкил этганмиз. Унда истаган одам хоҳлаган мавзуси бўйича ўз мулоҳазаларини айтиши мумкин. Ундаги хато ва камчиликлар учун эса таҳририят бош қотириб ўтирмайди. «Тадқиқотлар, илмий изланишлар» рукнида эса бирор масалани чуқур ўрганиб, қандай бўлиши ҳақида мулоҳазаларимизни билдирамиз. Газетамиз ўзига бир қанча жамоаларни бирлаштирган «Ал-Аҳром уюшмаси»да чоп этилади.

– Сиз билан Ўзбекистонда Мустақиллик йилларида кенг нишонланаётган Матбуот ва оммавий ахборот воситалари ходимлари куни арафасида учрашиб турибмиз. Ўзбекистонлик ҳамкасбларингизга қандай тилакларингиз бор?

– Аввало байрамлари муборак бўлсин! Байрамлари ўзига жуда-жуда ярашган бу юртга асло кўз тегмасин. Ҳамкасбларимиз ҳам шунга монанд доимо саломат бўлсинлар.

Суҳбатдош:
Рустам АҲМАДАЛИЕВ.

Президент фарғоналик ғаллакорларни қутлади

ХИРМОН ТЎЛИБ ТЎКИЛДИ ДОН...

ФАРҒОНА. Очиғи бу хушхабарни орзиқиб кутган эдик. Фарғоналиклар ғалла етиштириш бўйича катта зафар қучдилар. Шу муносабат билан юртбошимизнинг вилоят ғаллакорларига йўллаган табригида «Бу йилги мураккаб иқлим шароитида ҳар гектар ғаллазордан 33,5 центнердан ҳосил кўтариб, 268 минг 138 тонналик улкан хирмон бунёд этилгани, 9 минг тоннадан зиёд сара уруғлик тайёрлангани сизларнинг ҳақиқий омилкор деҳқонлар эканлигингизни яна бир бор тасдиқлаб турибди.

«Айниқса, режага қўшимча 15 минг тонна буғдой топширишга аҳд қилиб, умумий ғалла хирмонини 283 минг тоннадан оширишга бел боғлаган, ўз қучига ишонадиган, ҳеч қандай оғирлигини бировга юкламайдиган сиздек лафзи халол, фидоий инсонларга ҳар қанча тасанно айтсак арзийди», деб алоҳида меҳру муҳаббат билан изҳор этилган сўзлар фарғоналикларнинг қалбини тоғдек кўтарди. Уларнинг кучига-куч, ғайратига-ғайрат қўшди, янги марралар сари руҳлантирди. Аслида фарғонадиклар бундай ҳаяжонли, қувончли дамларнинг кўп бор шоҳиди бўлишган. Юртбошимизнинг вилоятга қилган ҳар бир ташрифи уларнинг руҳига руҳ, кайфиятига кўтаринки кайфият бағишлаган. Ғалла етиштириш борасида эришилган бу улкан муваффақият ҳам Президентимизнинг вилоят аҳлига берган муносиб баҳосига ўзига хос жавобдир.

Очиғини айтиш керак: кейинги икки йилда ҳаётнинг кўплаб соҳаларида вилоятда катта ўзгаришларга эришилди. Айниқса, ғалла етиштириш бўйича кўрсаткичларнинг йил сайин ортиб бораётганлиги бугунги кунда ҳеч кимни бепарво қолдирмайди. Агар вилоятда мустақилликнинг илк йилларидаги иш маромларига назар ташлайдиган бўлсак, биргина 1991 йилнинг ўзида бор-йўғи 24 минг гектар майдонга уруғ қадалиб, 25 центнер атрофида ғалла ҳосили етиштирилганлигининг гувоҳи бўламиз. Эндиликда эса вилоятнинг ғалла етиштириш салоҳияти ортиб, ўн бараварга кўпайди.

– Ғаллакорларимизнинг қалб меҳри, пешона тери эвазига етиштирган ҳосилини нес-нобуд қилмай йиғиштириб олиш учун вилоятимизда барча амалий чоралар кўрилди, – дейди «Фарғонадонмаҳсулотлари» акционерлик уюшмаси раиси Маннонқул Тўрақулов биз билан суҳбатда. – Вазирлар Маҳкамасининг шу йилнинг 14 майдаги ғалла ҳосилини нес-нобуд қилмай йиғиштириб олишга қаратилган чора тадбирлар тўғрисидаги қароридан келиб чиққан ҳолда ишларимизни ҳар томонлама пухта ташкил этишга муваффақ бўлдик. «Ўздонмаҳсулот» давлат акциядорлик корпорацияси раҳбариятининг кўрсатган йўл-йўриқлари ва тавсияларидан келиб чиққан ҳолда қарорни ҳар томонлама изчил бажариш учун бор имкониятларимизни ғалла ўрим-йиғими мавсумини самарали ўтказишга қаратдик. Айниқса, коорпарациямиз раҳбариятининг жойларда ўтказган семинар кенгашлари бизга қўл келди. Унда янги ҳосилни қабул қилиб олиш билан боғлиқ кўплаб янгиликлардан хабардор бўлдик. Ўз навбатида юзага келган муаммоларни кўпчиликлашиб ҳал этишга эришдик. Қилинган ишларнинг самараси бугунги қувончли натижаларимизда кўзга ташланди...

Шуни алоҳида эътироф этиш жоиз: вилоят ғаллазорларида янги асрнинг дастлабки йили ҳосилини жадал суръатлар билан йиғиштириб олиш кун сайин қизғин паллага кирди. Буғдойнинг аввалги йилларга нисбатан 10–20 кун аввал пишиб етилганлиги ҳеч кимни довдиратиб қўймади. Аксинча, соҳа мутахассисларидан тортиб ғаллакорларгача ўз ишларини шунга мос тарзда олиб боришга руҳлантирди. Мавсумнинг масъулиятини ҳар ким қалбан ҳис этиб ютуқларни янада бойитишга баракали улуш қўшиш учун интилди. Чунки бу йил Фарғонада ғалла ҳар қачонгидан ҳам мўл бўлган эди. Асосий масала етиштирилган ҳосилни ўз вақтида ўриб йиғиб олиб, нобудгарчиликларга йўл қўймай омборларга ғамлаб олишдан иборат бўлди. Мавсумни қисқа муддатда якунлаш учун вилоятдаги бутун техника, ишчи кучлари, моддий ресурслар жалб қилинди. Мавсумнинг сафарбарлигидан ҳеч ким ўзини четга олмади. Ғаллакор ҳам, комбайнчи ҳам, ижарачи ҳам, ўз навбатида тайёрловчилар ҳам кунни тунга улаб, масъулиятли дамларнинг ҳар бир дақиқасидан самарали фойдаланиб қолишга эришди.

Вилоятнинг қайси бир хўжалигида бўлманг шундай қувончли манзаранинг гувоҳи бўласиз. Олтин бошоқлари тўлиб қуёшнинг заррин нурларидан ўзгача жило таратиб турган ғаллазорларда комбайнларнинг бир дақиқа бўлсада овози тинмайди. Унинг рулини моҳирлик билан бошқараётган замонавий техника операторлари ўз меҳнатининг эл-юрт учун қанчалик муҳимлигини ҳис этган ҳолда иш олиб боришади.

(Давоми 2-бетда).

Фельетон ўрнида

ЭЛ РИЗҚИГА ХИЁНАТ

«ЎЗЁҒМОЙТАМАКИСАНОАТ» УЮШМАСИ ТИЗИМИДАГИ ҚОНУНБУЗИЛИШЛАР ХУСУСИДА

Фарғонада хунук гап тез тарқалди. Кимсан «Фарғонаёғмой» акциядорлик жамияти раиси Раим Усмонов устидан жиноий иш қўзғалиб, ишдан ҳайдалибди. Ҳа, қинғир ишнинг қийиғи чиқмай қолмайди. Энди собиқ раис чет элда ишлаб чиқарилган замонавий хизмат автомашинасию, чиройли безатилган хизмат хонасидаги оромбахш ўриндиқда эмас, терговчи қаршисида жавоб бераётир...

Хўш, ўзи нима гап? «Фарғонаёғмой» акциядорлик жамияти раҳбарлари пахта тозалаш заводлари ва пахта етиштирувчи хўжаликлар билан, тузилган шартномаларда белгиланганидан кўра 1166 тонна пахта ёғи, 3680 тонна кунжара ва 5857 тонна шелухани истеъмолчиларга кам етказиб, ушбу маҳсулотларни «Орион» савдо уйи орқали эркин савдога чиқариб сотиш ниқоби билан турли хил фирмаларга ортиқча нархларда сотишиб, жуда кўп миқдорда ноқонуний даромад орттиришган.

2000 йилда «Орион» савдо уйи томонидан 1931 тонна пахта ёғининг бир килограммини 410–450 сўмдан, 2262 тонна кунжаранинг бир килограммини 40–50 сўмдан, 2952 тонна шелуханинг ҳар килограммини эса 25–30 сўмдан сотилган. Кўриниб турибдики, савдо уйидаги бу нархлар анча юқори белгиланган. Нафси ҳаҳалак отган жамият раҳбарлари 353 тонна пахта ёғи, 748 тонна кунжара, 658 тонна шелухани аҳолига сотилганлиги ҳақида сохта ҳужжатлар тайёрлашиб, 49 миллион сўмлик ноқонуний даромадни ўзлаштиришган. Биргина Фарғона тумани хўжаликларига берилиши лозим бўлган 10,7 миллион сўмлик маҳсулотлар бошқа фуқароларга сотиб юборилган.

Қува туманидаги Бўстон ширкат хўжалигининг ҳисоб рақамида пул маблағи бўлмаганлиги учун «Фарғонаёғмой» акциядорлик жамиятидан олиниши лозим бўлган 60 тонна кунжара хўжалик аъзоларининг нақд пулга сотиш ҳақидаги мурожаатига кўра «Орион» савдо уйи томонидан олиниб, унинг фақат 5 тоннаси хўжалик аъзоларига тарқатилган холос. Қолган 55 тоннаси эса сохта ҳужжатлар билан бошқа истеъмолчиларга сотилган. Жамият раҳбарлари гўё ўзи хон қўланкаси майдон қабилида иш тутиб, қўнгиллари тусаган ноқонуний ҳаракат ишларини бемалол амалга оширавергандар.

Буни қарангки, «Фарғонаёғмой» акциядорлик жамиятига Республика «Марказёғ» очиқ турдаги акциядорлик жамияти томонидан кунжара, шелуха олиш учун берилаётган фондга доир ҳужжатларнинг 10 тасидаги маълумотлар ўзгартирилиб, 578 тонна кунжара ва 156 тонна шелуха асоссиз равишда бошқа хусусий фирмаларга бериб юборилган.

Ушбу ҳолатлар юзасидан «Фарғонаёғмой» акциядорлик жамияти мансабдор шахслари ҳамда «Орион» савдо уйининг масъул раҳбарларига нисбатан Ўзбекистон Республикаси Жиноят Кодексининг 205-моддаси 2-қисми «а» банди билан жиноят иши қўзғатилди. Кўпчилик ризқига харом чангалини солмоқчи бўлганлар қонуний жазосини оладиган бўлди.

«Ўзёғмойтамакисаноат» уюшмаси тизимидаги кўплаб акциядорлик жамиятларида солиқ тўғрисидаги қонунларга риоя этилмаётгани оқибатида акциядорлик манфаатларига кўп миқдорда зарар етказилаётгани ташвишли.

«Қаршиёғэкстракция» очиқ турдаги акциядорлик жамияти томонидан солиқ тўғрисидаги қонун талаблари тўғри бажарилмагани учун ўтган йил бўйича бир миллион етти юз минг сўм устама жарима қўлланилди. Бу эса ўз навбатида акциядорлар манфаатларига кўп миқдорда зарар етказди. Жамиятда 2000 йилда туманлардаги пахта тозалаш корхоналаридан 9257 тонна 16,8 миллион сўмлик, 2001 йилнинг биринчи чорагида эса 793 тонна 1,7 миллион сўмлик чигит паст навларга қабул қилинганлиги сабабли қайд этилган ва бошқа қишлоқ хўжалик корхоналари манфаатларига кўп миқдорда зарар етказилган. Бундан ташқари жорий йилнинг 1 май ҳолатига жамиятнинг 19,9 миллион сўмлик дебиторлик, 73,4 миллион кредиторлик қарзлари муддати ўтказиб юборилган. Олдиндан 15 фоизли тўловлар амалга оширилмасдан 26 миллион сўмлик маҳсулотлар истеъмолчиларга жўнатилган. Қонунга зид равишда 1999 йилда 96,8 миллион сўмлик, 2000 йилда эса 79,7 миллион сўмлик бартер операциялари амалга оширилгани ажабланарли. Ушбу ҳолат юзасидан жамият мансабдор шахсларга нисбатан Ўзбекистон Республикаси Жиноят Кодексининг 205-моддаси 2-қисми «а» банди ва 208-моддаси билан жиноят иши қўзғатилди.

Республика Прокуратураси идоралари томонидан «Ўзёғмойтамакисаноат» акциядорлик уюшмаси ва унинг қуйи тизимларида 2001 йил ва жорий йилнинг ўтган даврида «Истеъмолчиларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида»ги қонун ижроси ва фонд интизомига риоя қилиниши юзасидан ўтказилган текширишларда талайгина камчиликлар аниқланди. Уюшма ва унинг қуйи тизим идоралари фаолиятларида интеграциянинг бозор шаклларини ривожлантириш, рақобатбардош

(Давоми 2-бетда).

ХИРМОН ТЎЛИБ ТЎКИЛДИ ДОН...

(Давоми. Боши 1-бетда).

Деҳқоннинг меҳрига, қуёшнинг нурига, она заминнинг меҳру-муҳаббатига тўйинган ҳар бир бошоқ эртага эл дастурхонига тортилиб, юртимизнинг тўкин-сочинлиги, дастурхонларимизнинг мўлкўлчилигига сарфланишини ҳис этишдан ҳам ортиқ бахт борми инсонга.

Меҳнатга рағбат ҳам шунга яраша. «Ғаллабанк»нинг вилоят бўлими ғаллакорларнинг чин маънодаги мададкорига айланди. Бўлим бошқарувчиси Холматилло Иброҳимовнинг айтишича, банкнинг оддий мутахассисидан тортиб бошқарувчисигача ўзини ғалла мавсумининг фаол иштирокчисига айлантирди. Чунки банкнинг асосий фаолияти ғалла етиштирувчи, дон маҳсулотлари тайёрловчи корхоналарга хизмат кўрсатишга йўналтирилган. Шу боисдан ҳам мавсумни кўзланганидан ҳам юксак самаралар бериши учун барча чоралар кўрилди. Энг муҳим тадбирлар ишлаб чиқилди. Шу ўринда банкларнинг иш режимига ўзгартиришлар киритилганлигини ҳам таъкидлаб ўтиш керак. Бунинг натижасида мижозларга аввалги йиллардагига нисбатан кунига икки-уч соат кўпроқ хизмат кўрсатилди. Ҳисоб-китоблар айниқса шунга мувофиқ йўлга қўйилиб, ўз вақтида амалга оширилди. Яъни, меҳнат қилган ғаллакор унинг ҳузурини ҳам кўрадиган бўлди. Қозони ҳам, чўмичи ҳам мойли бўлди. Агар банк билан топширган ғаллага маблағ ўтказиб бериш юзасидан 523 та қишлоқ хўжалик корхоналари, деҳқон ва фермер хўжаликлари билан шартнома имзоланганлигини назарда тутадиган бўлсак, аввалги йиллардагига нисбатан мижозларнинг сони икки баравар ортганлигини кўрамиз. Бу ўз навбатида ҳисоб-китоб ва таҳлилий ишлар доирасининг кенгайганлигини ҳам ифодалайди.

Бу йил Фарғонада ғаллачиликда ўзига хос тажриба орттирилди. Бутун ҳаракат қисқа муддатларда мавсумни якунлаб ғаллани ўрибйиғиб олишга қаратилди. Шу мақсадда даладан тортиб қабул пунктларигача ўримйиғимда банд бўлганлар учун бепул иссиқ овқат ташкил этилиб, уларга барча зарур шарт-шароитлар яратилди. Шу билан биргаликда мавсумга қадар дон қабул қилиш корхоналари раҳбарлари, лаборантларининг ўқувини ташкил этилганлиги айниқса катта самара берди. Бундан ташқари «Фарғонадонмаҳсулотлари» акционерлик уюшмасининг ташаббуси билан ҳаттоки дон топширадиганларнинг ҳам ўқуви йўлга қўйилди. Уюшмада меҳнат қилаётган ҳар бир бўлим бошлиғи махсус курслар бўйича бугунги кун талаблари асосида қайта тайёрланди.

Хўш, биз юқорида Фарғонада ғаллачилик бўйича ўзига хос тажриба орттирилди деган фикрларга алоҳида урғу бериб ўтдик. Буни аввало нималарда кўрамиз? Шуни алоҳида таъкидлаш жоизки, кейинги икки йил ичида вилоят ғаллакорлари давлатга бошоқли дон етказиб бериш бўйича шартнома режаларини пухта адо этиб келмоқдалар. Шу билан биргаликда улар сара уруғ тайёрлаш борасида ҳам муҳим ишларни йўлга қўйишаяпти. Айни пайтда вилоятда учта уруғчилик цехи ишлаб турибди. «Фарғондонмаҳсулотлари» уруғчилик бўлимининг бошлиғи Рустамжон Комиловнинг таъкидлашича, бу борадаги илк қадамлар 1999 йили қўйилди. Бешариқ туманидаги «Ропқон» дон қабул қилиш пунктида кунига 150 тонна уруғни қайта ишлаш қувватига эга бўлган 1-цех ишга туширилди. Кейинги йилда эса «Фарғонадонмаҳсулотлари» акционерлик уюшмаси бош корхонасининг базасида бир кунлик қуввати 200 тоннадан иборат бўлган яна бир шундай цех фаолият кўрсата бошлади. Бу йилга келиб эса «Қувадонмаҳсулотлари» акционерлик жамияти базасида кунига 50 тонна уруғни қайта ишлайдиган цех барпо этилди ва айни пайтда самарали фаолият кўрсатмоқда. Уруғ тайёрлаш бўйича илк ҳаракатлар бошланган 1999 йили вилоятда бор-йўғи 5 минг тонна уруғ тайёрланган бўлса, 2000 йилга келиб бу кўрсаткич 8 минг 200 тоннани ташкил этди. Бу йил эса вилоятда 9 минг тоннадан ошириб сара уруғ тайёрланди. Эндиликда уни 15 минг тоннага етказиш мўлжалланмоқда. Демак, вилоят кейинги йилларда четнинг уруғига кўз тикмайди, етиштирилган сара навлар энди унинг эҳтиёжини тўла қондиришга кифоя қилади. Бу эса ҳосилдорликни ошириб, сарф-харажатларни бирмунча камайтиришга йўл очади.

Бугун фарғоналикларнинг руҳи баланд. Далаларда эса ҳали ҳосил мўл. Мард, танти ғаллакорлардан тортиб, қайта ишловчиларгача бутун куч-имкониятни етиштирилган ҳосилни сўнгги миқолигача йиғиштириб олиб, қабул қилишга қаратмоқда. Уларнинг қалбига юртбошимизнинг табриги муҳрланиб қолган. Айниқса, табрикдаги «Ишончим комилки олийжаноб ва мард инсонлар диёри бўлган Фарғона вилояти меҳнаткашлари қишлоқ хўжалигининг бошқа соҳаларида ҳам юксак натижаларга эришиб, мамлакатимизнинг янада гуллаб-яшнаши, эл-юрт фаровонлигига ўзининг салмоқли ҳиссасини қўшади.

Сизларнинг ана шу йўлдаги хайрли ишларингизга омад, хонадонларингизга қут-барака, бахту-саодат тилайман. Доимо соғ-саломат бўлинг, азизлар!» деган сўзлари ғаллакорларнинг янада руҳини кўтариб юборди.

Бугун ким билан ғаплашманг, Фарғонага қут-барака, файз қайтаётганлигини фахру-ифтихор билан тилга олади. Бу ҳам албатта лафзи ҳалол, имон-эътиқодли, меҳнаткаш ва заҳматкаш бу вилоят аҳлининг сўзда собитлиги туфайлидир. Кимки яхши ният қилса орзу-мақсадлари рўёбга чиқади. Дуо кетган бу вилоятда ҳам бугун шундай бўлмоқда. Ишлаган одам бошини мағрур тутиб ўз меҳнатининг ҳузур-ҳаловатини кўраяпти. Юртимизнинг бундан-да гуллаб-яшнаши, эл маъмурчилиги йўлида ўз ҳиссасини қўшмоқда. Бир сўз билан айтганда, элим деб, юртим деб ёниб яшашни ўзининг иш меъёрига айлантиряпти.

Тўхтамурод ТОШЕВ,
Рустам АҲМАДАЛИЕВ,
«Адолат»нинг махсус мухбирлари.
Тошкент–Фарғона–Тошкент

ЭЛ РИЗҚИГА ХИЁНАТ

(Давоми. Боши 1-бетда).

маҳсулотлар ишлаб чиқаришни ўзлаштириш, бу борада йўналишларни мувофиқлаштириб бориш, корхоналарнинг чиқиндисиз ва нобудгарчиликсиз ишлашларини ташкил этишга доир асосий вазифалар лозим даражада амалга оширилмаган ва мазкур масалаларда идоравий назорат етарлича таъминланмаган. Уюшма корхоналари томонидан ўтган йили ўсимлик ёғи белгиланган 225,3 минг тонна ўрнига 211,8 минг тонна ишлаб чиқарилган. Истеъмолчиларга 13,5 минг тонна кам ўсимлик ёғи етказиб берилганлиги оқибатида бир қатор соҳалар бўйича истеъмолчиларни ўсимлик ёғи билан таъминлаш паст даражада қолди. Оқибатда белгиланган ажратмаларга нисбатан ўсимлик ёғи билан «Ўзгўштсутсаноат» давлат уюшмаси ва «Ўзбекчарм-пойафзали» уюшмаси 13 фоиз, «Озиқовқатсаноат» уюшмаси 25 фоиз, «Ўздонмаҳсулот» давлат корпорацияси ва «Ўзкимёсаноат» давлат акциядорлик компанияси 28 фоиз, «Ўзбекбирлашув» компанияси 40 фоиз, «Ўзбекмебель» бирлашмаси 61 фоиз, «Ўзбалиқ» давлат корпорацияси эса 72 фоиз кам таъминланган.

Халқ таълими, соғлиқни сақлаш, меҳнат ва ижтимоий таъминот вазирликлари муассасаларига эса хўжалик совуни ажратмага нисбатан 925 тонна кам етказиб берилган.

Шелуха маҳсулотларини етказиб беришда ҳам тартибсизликлар мавжуд. Масалан, «Ўзкимёсаноат» Давлат акционерлик компаниясига белгиланганига нисбатан 55 фоиз, «Ўзбекенгилсаноат» давлат концернига 41 фоиз берилгани ҳолда, ажратмаларда кўзда тутилмаган Қорақалпоғистон Республикасига 3 минг 378 тонна шелуха берилган.

Уюшма томонидан маҳсулотларни қайта ишлаш устидан назорат етарлича олиб борилмаганлиги, бу борада масъул шахсларнинг жавобгарлиги оширилмагани оқибатида нобудгарчиликка йўл қўйилганлиги аниқланган. Ўтган йилда 1 минг 398,4 тонна пахта чигитини қайта ишлашда белгиланган 2,37 фоиз меъёрига нисбатан 0,61 фоиз ёки 8 минг 530 тонна чигит кўп йўқотилган. Шундай кўнгилсиз ҳолатларнинг келиб чиқиш сабаблари вақтида аниқланмагани етмаганидек, уларга йўл қўйган айбдор шахсларнинг жавобгарлиги ва етказилган зарарларни ундириш масалалари юзасидан қонуний чоралар кўрилмаган. Қонунбузарлар билан муросасозлик қилинган. Оқибатда бундай ноқонуний ишлар илдиз отиб кетаверган. Ундан ташқари, уюшма мансабдор шахслари томонидан қуйи тизим корхоналарининг истеъмолчиларга хизматлар кўрсатиш ва сифатли маҳсулотлар етказиб беришга қаратилган фаолиятлари назорат қилинмаган. Мавжуд қонунбузарликлар ҳақидаги ёзилган ариза ва шикоятлар эса эътиборсиз қолдирилаверган.

Хусусан, «Ўздавзахира» бош бошқармаси бошлиғи А. Аманбаевнинг уюшма раҳбариятига қилган мурожаатида Хоразм вилоятидаги «Таъминот маркази» ҳамда Қорақалпоғистон Республикасидаги «Хўжайлимой» акциядорлик жамиятлари раҳбарлари томонидан ҳар бир килограмм маҳсулот учун 13 сўмдан қўшимча ҳақ талаб қилинаётгани, маҳсулот ажратиш ҳужжатлари қабул қилинмаётгани ҳақидаги талаби асоссиз равишда ҳуқуқни муҳофаза қилувчи идораларга юборилмасдан ва тегишли қонуний чоралар кўрилмасдан қолдирилган.

Сурхондарё вилояти Денов туманидаги С. Раҳимов номли хўжалик раҳбари И. Файзуллаевнинг белгиланган 416 тонна кунжара ва 355 тонна шелухадан ойига атиги 5–10 тонна ажратилаётганлиги, чорва моллари нобуд бўлаётганлиги ҳақидаги мурожаати текширилмасдан қолдирилган. «Макро Икра Боболна» ва «Виртекс-Агро» қўшма корхоналарига маҳсулотлар етказиб берилишида ҳам шу каби истеъмолчилар ҳуқуқларининг бузилишига йўл қўйилган.

Дарҳақиқат, юқорида қайд этилган қонунбузилишлар келиб чиқишига «Ўзмойтамакисаноат» акциядорлик уюшмаси ва унинг қуйи тизимидаги раҳбар ходимларнинг ўзларига юклатилган вазифаларни лозим даражада бажармаётганликлари, уларнинг ҳуқуқий билимлари талаб даражасида эмаслиги ва «Истеъмолчилар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида»ги қонун талабларига ва фонд интизомига риоя қилиниши юзасидан назоратнинг сусайтириб юборилганлиги сабаб бўлган.

Уюшма тизими корхоналарида ўзганинг мулкини ўзлаштириш ва мансаб ваколатини суиистеъмол қилиш каби жиноий ҳаттиҳаракатлар содир этилаётгани ташвишли. Бу қисқа давр ичида айбдор мансабдорлар ва бошқа жавобгар шахсларга нисбатан 29 та жиноят иши қўзғалганига нима дейсиз? Ҳақли савол туғилади: бундай аҳвол билан муроса қилиб бўладими? «Ўзмойтамакисаноат» уюшмаси корхоналаридаги бундай қонунбузилишлар қачон барҳам топади? Бободеҳқон пешона тери эвазига дунёга келган халқ ризқига хиёнат қилишга қачон чек қўйилади?

Ғуломжон ШУКУРОВ,
Ўзбекистон Республикаси Прокуратураси умумий назорат бошқармаси бошлиғи ўринбосари, адлия катта маслаҳатчиси.
Шерзод ЗУЛФИЕВ,
бошқарма катта прокурори, 1-даражали юрист.
Дилмурод ҚИРҒИЗБОЕВ,
«Адолат»нинг махсус мухбири.

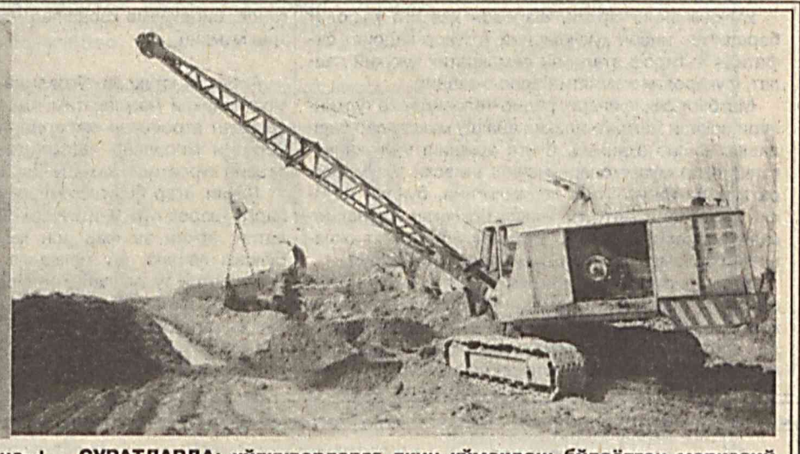

Ёзёвон туманидаги Зикриё Ғаниев номли ширкат хўжалиги санация имконидан фойдаланишга ҳаракат қилмоқда. Бу йил хўжалик жамоаси 670 гектар майдонда пахта, 450 гектар майдонда дон етиштиради. Қумлоқ ерларда пахтадан 21 центнердан, бошоқли дондан 30 центнердан хирмон кўтаришни кўзламоқда. Ҳаракат шунга яраша олиб бориляпти. Ерларнинг мелиоратив ҳолати шунга монанд яхшиланмоқда.

СУРАТЛАРДА: чўлқуварларга яқин кўмакдош бўлаётган марказий Фарғона ерларини ўзлаштириш бошқармаси экскаваторчиси Эргашали Қодиров Зикриё Ғаниев номли ширкат хўжалиги раиси Муҳаммаджон Мамажонов билан; янги ўзлаштирилаётган майдонларда иш қизғин.

Тоҳир ҲАМРОҚУЛОВ олган суратлар.

Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларига сайловлар

МАЙДОНДА СИНАЛГАН–ҲАМИША АЗИЗ

Қамариддин Аҳмедов Каттақўрғон туманидаги Пайшанба шаҳарчаси фуқаролар йиғинига раис бўлиб келганида баъзи бировлар турли хил хаёлларга борди. Кимдир ички ишлар бўлимида ишлаган киши бу вазифани қандай олиб бораркин деса, бошқа бирови Пайшанбанинг минг битта муаммоси бор, Қамариддин ечимини кутаётган муаммоларни ҳал қила олармикин деган, фикрларга боришди. Қамариддинни яхши билган, унинг хизмат фаолиятидан бохабар бўлганлар Пайшанба шаҳарчаси фуқаролар йиғинига кўпни кўрган, тажрибали, тадбиркор киши келди, энди шаҳарчамизда катта ўзгаришлар бўлади, дея хурсанд бўлишди.

Қулоғдан қулоққа чалиниб келган ана шу сўзлар Қамариддинни зиммасига катта масъулият юклади. Нима бўлганда ҳам ўзимнинг ҳалол хизматларим билан эл олқишини олишим керак дея, қатъий қарор қилди у ўз-ўзига. Тўғри, Қамариддин туман Ички ишлар бўлимида анча йил хизмат қилди. Ана шу фаолияти даврида ўғри ва безориларга нисбатан қаттиқ кураш олиб борди. Ҳатто ўзига таниш-билиш бўлишига қарамай эл-юрт мулкига кўз олайтирган юлғичларнинг йўлини тўсди. Шу боис бўлса керак, Қамариддин шаҳарча фуқаролар йиғинига раис бўлиб келган дастлабки кунларданоқ маҳаллаларда жамоат тартибини сақлаш, одамлар ўртасида аҳилликни мустаҳкамлаш, ҳеч ерда ишламай безорилик қилиб юрган баъзи ёшларнинг танобини тортиб, меҳнатга жалб қилиш билан шуғулланди.

Қамариддин фуқаролар йиғини раиси бўлгандан сўнг Пайшанба шаҳарчаси кўчалари бўйлаб эрта тонгданоқ яёв кезадиган одат чиқарди. Кўчаларнинг тозалигига эътиборни қаратди. Қайси кўчада ахлат уюмларини кўрдими тамом, дарҳол маҳалла раисларини чақириб, ўз вақтида чора-тадбирларни белгилай бошлади. Қамариддиннинг ана шундай саъй-ҳаракатлари туфайли кўрғончага тегишли барча кўчалар эрталабданоқ супирилиб, ахлатлар олинадиган бўлди.

Ўша кезларда Қамариддинни яна бир нарса қаттиқ ташвишга солди. Пайшанба шаҳарчаси туман марказига туташ қадимий масканлардан биридир. Бу ерда қўли гул ҳунармандлар, турли касб эгалари истиқомат қилишади. Қолаверса, бир қатор туман ташкилотлари ҳам ана шу шаҳарчада жойлашган. Лекин шаҳарча марказидаги кўчалар, йўлаклар талаб даражасида эмас. Пастқам қурилган бинолар оқланмаган, 20 мингга яқин аҳоли яшайдиган бу шаҳарчадаги деҳқон бозорида бўлган кишининг таъби хира тортади. Ҳатто ишдан бўш, кечки пайтларида мириқиб дам оладиган кўркам боғ ва майдонлар йўқ.

Қамариддин шаҳарча фуқаролар йиғинининг оқсоқоллар кенгашида ана шу муаммоларни ўртага ташлади. Кенгашда иштирок этган туман ҳокимлиги ташкилот ва корхона раҳбарлари ва тадбиркорлар янги раиснинг фойдали фикрларини жон диллари билан қўллаб-қувватладилар. Шаҳарчани ободонлаштириш, деҳқон бозорини кенгайтириш, йўлларни қайта таъмирлаш, гул ва турли хил дарахт кўчатлари ўтқазиш, шаҳарчада Алишер Навоий ҳайкалини барпо этиб, шоир номи билан аталувчи хиёбон ташкил этишга ёрдам беражакларини ваъда қилишди. Шундан сўнг шаҳарчада катта ҳашар бошланди. Шаҳарча марказий кўчасининг ҳар икки томондаги эски, пастқам бинолар ўрнида шарқона услубга хос замонавий бинолар қурилди. Деҳқон бозори кенгайтирилиб, ҳашар йўли билан аҳолига маиший ва савдо дўконлари барпо этилди. Шунингдек, шаҳарча ҳудудида жойлашган марказий шифохона бўлимларида ҳам таъмирлаш ишлари бошлаб юборилди. 720 ўринли янги мактаб биноси қурилиб, касб-ҳунар коллежи, болалар боғчаси ва бошқа бинолар қайта таъмирдан чиқарилди.

Яхшидан шарофат деганларидек, Қамариддин Аҳмедовнинг саъй-ҳаракати туфайли фуқаролар йиғинига тегишли Алишер Навоий номли, Остонов номли, Маҳмуд Пўлатов номли маҳаллаларда янгидан маҳалла қўмиталари бинолари қурилиб ишга туширилди.

Бугунги кунда Пайшанба шаҳарчаси фуқаролар йиғинида 6 та маҳалла бўлиб, ана шу масканларда турли мавзуларга оид тадбирлар ўтказиб борилади.

Яқинда Пайшанба шаҳарчаси фуқаролар йиғинининг ҳисобот-сайлов йиғилиши бўлиб ўтди. Сўзга чиққанлар фуқаролар йиғинининг фаолияти айниқса, унинг раиси Қамариддин Аҳмедовнинг мустақиллик йилларида жуда катта ишларни амалга оширишда фидокорлик ва ташкилотчилик намуналарини кўрсатганлиги ҳақида қувониб гапирдилар.

Ҳисобот йиғилишида иштирок этган туман ҳокими, Ўзбекистон Олий Мажлиси депутати Мирзаёр Худоёров шаҳарчада олиб борилган ободончилик ишлари айниқса, шаҳарча аҳлининг бир-бирига нисбатан ҳурмат ва эҳтироми, ҳашар ишида жонкуярлиги, бу ишларнинг бошида Қамариддин Аҳмедов фидойилик қилаётганлиги хусусида тўхталиб ўтди.

Шундан сўнг меҳнат фахрийси Муҳаммади Даминов номли маҳалла фуқаролар йиғинининг раиси Жўрақул Дўстов, иқтидорли ёшлар мактабининг раҳбари Элмамат Қувватов, ҳунар-лицей директори Самат Тоғаев ва бошқалар Қамариддин Аҳмедовнинг эл иши учун жонкуярлиги хусусида тўлқинланиб гапирдилар.

Шу куни йиғилганларнинг барчаси Пайшанба шаҳарчаси фуқаролар йиғини раислигига яна Қамариддин Аҳмедовни бир овоздан сайлашди.

Дарвоқе, эл дарди ўз дардим деб яшаётганлар ана шундай обрў-эътиборга эга бўлаверишади.

Аскар ЖАЛИЛОВ,
«Адолат» мухбири.

Дил изҳори

МЕН СИЗДАН ШИФО ТОПДИМ

Ўз номига мос равишда иш юритиб, халқимизнинг ҳурматига, ишончига сазовор бўлаётган «Адолат» газетаси орқали қўли енгил, беморлар дардига малҳам бўлаётган шифокорларга ўз миннатдорчилигимни изҳор қилмоқчиман. Газетангиз саҳифаларида шифокорларимизнинг олиб бораётган беминнат, самарали меҳнатлари ҳақидаги мақолалар тез-тез чоп этиб борилади. Шу сабабли айнан ҳақиқатни эзозловчи «Адолат» орқали ўз халоскорларимга дил изҳоримни етказмоқчиман.

Бирданига бошим айланиб қон босимим кўтарилиб кетди. Қаричиликка йўйдим, лекин бора-бора аҳволим оғирлашиб қўл-оёғим, ҳаттоки тил-забоним ҳам ҳаракатдан қолди. Фарзандларим Андижоннинг шифокорларига кўрсатишди, аммо аҳволим оғирлиги туфайли улар Тошкентдаги энг замонавий медицина анжомларига эга бўлган йирик клиник шифохоналарнинг бирида даволанишимни тавсия этишди. Пойтахтнинг эътиборли, сўлим жойига жойлашган ушбу шифохонага умрим поёнига етганини ҳис қилган ҳолда аранг келган эдим. Оллоҳга шукрки, шифохонанинг етук мутахассиси, даволовчи шифокор Шоҳидахон Қодирова ширинсўзлик билан мени қабул қилиб, муолажаларини бошлаб юборди. Аввалам-бор бу саломатлик масканидаги фидойи касб эгаларининг аниқ ташхис қўйиб, дардманд вужудимга юборган дори-дармонлари ўз кучини кўрсатди. Келган кунимданоқ ҳодима Римма Неюсина атрофимда парвона бўлди. Ҳолидахон Файзиева, Гўзал Саноева сингари ҳамшира қизларимдан ҳам беиҳтиёр миннатдорман. Баъзи таниш-ларим ҳамма нарсани пул ҳал қилади дейишган эди. Аксинча мен тилга олган шифокору ҳамширалар, барча шифохона ходимлари бу гап беқорлигини, медицина ходимлари Гиппократ қонунига қаттиқ амал қилишларини меҳр-оқибат, инсонийлик ҳамма нарсадан устунлигини исботлашди. Ҳозир ўзимизнинг Қорасувга келиб, невара-чевараларим даврасида ўзимни анча тетик ва бардам ҳис этаяпман, Соғлигимни тиклаб мени ҳаётга, оиламга бола-чақаларимга қайтарган олийҳиммат шифокорлардан бир умр миннатдорман. Қўлларимни дуога очиб ҳар бирига узоқ умр, бахт-саодат тилайман. Илоҳим ҳеч қачон уларга кўз тегмасин. Менга ўхшаган ёши улуғ, пиру бадавлат отахон-онахонларнинг дуоларини олишиб, доимо халқимизнинг ардоғида бўлишсин.

Зебихон ая АКБАРОВА.
Андижон вилояти.

«ШОНЛИ ВАТАН ТАРИХИ»

Ушбу номдаги янги музей мудофаага қўмаклашувчи «Ватанпарвар» ташкилотини шону-шуҳратга буркамоқда

Бу ҳақда бизга Ўзбекистон «Адолат» социал-демокартик партияси Сиёсий Кенгашининг иккинчи котиби Абдували Ғуломмаҳмудов маълум қилди.

– Мудофаага кўмаклашувчи «Ватанпарвар» ташкилотида жуда ажойиб музей ташкил этилибди, – деди Абдували ака мамнуният билан...

Ҳаммамиз биламиз: бу ташкилот Ўзбекистон мудофаасига кўмаклашади. Демак қиладиган ишлари, бажарадиган юмушлари ҳам шунга яраша кўп бу ташкилотнинг. Шундай экан қандай қилиб асосий вазифалардан ортиб музей ташкил этишга улар имконият топишди?

Топганда ҳам музейни ҳамманинг ҳайратини оширадиган даражага етказишди? «Ватанпарвар» ташкилоти Марказий Кенгаши раиси, полковник Абдулазиз Абдуқаҳҳоров билан суҳбатлашаяпмизу, хаёлимизда ана шу фикрлар чарх уради. Бу ғаплар дилимиздан тилимизга кўчганда Абдулазиз ака янада жиддийлашди.

– Музейнинг яратилиш тарихи жуда ажойиб бўлган, – деди бизга ҳамроҳлик қилаётган «Ватанпарвар» ташкилоти Марказий Кенгашининг маънавият ва ҳарбий-ватанпарварлик тарғиботи бошқармаси бошлиғи Бобокалон ака Рўзиев суҳбатимизга қўшилиб. – Мамлакатимиз Президенти Ислом Каримовнинг 1999 йилнинг 28 июлида Фарғона шаҳрида ўтказган йиғилишида давлат мудофаа қудратини янада ошириш ва ҳарбий-ватанпарварлик тарбиясини кучайтириш бўйича муҳим топшириқлар берилган эди. Шундан сўнг Марказий Кенгашимиз раиси Абдулазиз Абдуқаҳҳоровнинг ташаббуси билан бу ишларга қўл урди. Яъни, раиснинг бошчилигида музейни ташкил этиш ишлари қизғин бошлаб юборилди. Ўз навбатида Тошкент шаҳар ва вилоятлар кенгашлари ҳам қўл қовуштириб ўтиришгани йўқ. Улар барча имкониятларни ишга солишиб музейни тиклашга, турли экспонатлар билан бойитишга баҳоли қудрат ҳиссаларини қўшдилар. Аммо ғишт қолипдан енгил кўчгани йўқ. Музейни ташкил этиш осон кечмади. Бугунги кунда унинг бир-биридан қизиқарли залларини айланар экансиз кўҳна тарихимизнинг сир-асрорларини, бор ҳақиқатини ўзида акс эттирган бу мўъжаз масканда дилингиз яйрайди. Бор қийинчиликларни унутиб юборасиз...

Дарҳақиқат шундай. Музей заллари бир-биридан бетакрор кўринишга эга. У нега «Шонли Ватан тарихи» музейи деб номланди? Ахир «Ватан тарихи» музейи деб номланса ҳам бўлар эдику?

– Бундай номланишда теран маъно ва аниқлик бор, – дейди «Ватанпарвар» ташкилоти Марказий Кенгашининг раиси, полковник Абдулазиз Абдуқаҳҳоров. – Чунки ватанимиз тупроғида милоддан аввалги даврларда яшаб ўтган аждодларимиз ўз юрти дахлсизлиги ва халқининг тинчосуда ҳаёти учун курашганлар ҳамда ўз туғларини шону-шавкатларга буркаганлар. Иккинчидан ватандошларимиз орасида дунё тараққиётига катта ҳисса қўшган буюк алломалар Абу Али ибн Сино, Абу Райҳон Беруний, Мусо ал-Хоразмий, аз-Замахшарий, Имом ал-Бухорий, Хўжа Аҳрор Валий, Хўжа Аҳмад Яссавий, Алишер Навоий, Мирзо Улуғбек, Баҳовуддин Нақшбандий каби маънавиятимиз даҳолари ватанимиз шон-шуҳратини ер юзига ёйишган. Ватанимиз сарҳадларини ҳимоя қилишдаги Широқ, Тўмарис, Спитамен, Жалолиддин Мангуберди, Темур Малик, Амир Темур ва Бобур Мирзоларнинг фидойиликлари халқимиз, юртимиз шаънини Машрикдан тортиб Мағрибгача машҳур қилган. Уни шону-шавкатларга буркаган. Шу боисдан ҳам мазкур музей «Шонли Ватан тарихи» номини олди. У халқимизнинг деярли уч ярим минг йиллик тарихини ўзида акс эттиради.

«Ватанпарвар» ёки маслаги шунга ўхшаган бошқа жамоат ташкилотлари на илгариги даврда, ва на ҳозирги пайтда фақат Республикамиздагина эмас, балки МДҲ мамлакатларида ҳам бундай музейга эга бўлган эмаслар. Катта маблағ талаб қиладиган музей ташкил этишдек мураккаб ишга қўл урилишининг боиси шундан иборатки, бу тадбир «Ватанпарвар» фаолиятининг мазмун-моҳиятини ташкил этади. Чунки «Ватанпарвар» ташкилоти Ўзбекистон фуқароларининг мустақил мудофаа – спорт ташкилоти бўлиб, унинг асосий мақсади Республика мудофаасига кўмаклашиш, кенг халқ оммасини, хусусан ёшларни ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тарбиялашдан иборат.

Бизнинг мақсадимиз ёшларни, айниқса вояга етмаганларни Президентимиз айтганлари каби, Ватан дунёсига етаклаш, уларнинг қалбига Ватанга муҳаббат туйғусини жо қилишдир. Музей ишга тушган кундан эътиборан бу йўналишда «Ватанпарвар» ташкилоти яна бир амалий қадамини қўйди.

Музей кўргазмалари олти бўлимдан иборат. У бор-йўғи 250 квадрат-метрли залда жойлашган. Аммо халқимизнинг кўп минг йиллик тарихини қамраб олган. Ундаги 600 га яқин асори-атиқа ашёлари, тасвирий санъат намуналари, фотосуратлар, графика ва хариталар воситасида Ватанимизнинг шонли тарихи ёритиб берилган.

Музейнинг махсус зали Мустақил Ўзбекистон Республикасига бағишланган. У энг янги тарихимиз ҳақида ҳикоя қилади. Унда шундай лавҳага кўзингиз тушади: «Ислом Каримов мустақил Ўзбекистон давлатчилигининг бош меъмори». Уни ўқиб бўлимнинг бежиз бундай номланмаганлигига иқрор бўласиз. Юртбошимизнинг қизғин саъйи ҳаракатлари билан юртимиз тобора ривожланиб бормоқда. Ўтган асрнинг сўнгги ўн йиллигида мустақиллигимиз шарофати билан эришилган оламшумул муваффақиятларимиз: давлат рамзларининг қабул қилиниши, йиллар давомида таъқиқ қилиб келинган қадриятларимизнинг тикланиши, истиқлол йўлида қурбон бўлган шаҳидлар хотирасининг абадийлаштирилиши, кадрлар тайёрлаш миллий модели, юртимиз мудофаасини мустаҳкамланиши каби муҳим ҳаётий йўналишлар бир-биридан бетакрор суратли лавҳаларда ёритиб берилган. Шу мавзулардаги Президент Фармонлари ҳамда Вазирлар Маҳкамаси Қарорларининг матнлари қўйилган бу бўлимга.

Музей ҳузурида ишлаб турган махсус кино видеозал бу ерда ўтказилаётган барча маънавий-маърифий ва ватанпарварлик тадбирларини амалга оширишга хизмат қилмоқда. Музей негизида «Ватанпарвар» ташкилоти мактаблари курсантлари ва чақириқчаларга бўлган ёшдаги ўспиринлар ўртасида ҳозирги давр миллий мафкураси талаблари, хусусан, Ўзбекистон ижодкор зиёлилари, фан ва маданият намоёндаларининг мамлакат жамоатчилигига «Мурожаати» асосида тарбиявий ишларни амалга ошириш йўлга қўйилади. Бу борада юртбошимиз Ислом Каримовнинг «Ўзбекистон XXI аср бўсағасида: хавфсизликка таҳдид, барқарорлик шартлари ва тараққиёт кафолатлари асари асосида ишланган кўп сериали видеофильмни намойиш этиш режалаштирилмоқда. Бундан ташқари, музей кўргазмалари асосида ҳарбий хизматга чақирилувчилар учун «Эсдалик»лар ва расмли альбомлар чоп этиш ҳам мўлжалланмоқда.

Музейдаги залларнинг бири эса «Ватанпарвар» ташкилотининг фаолиятига бағишланган. Бунда кенг халқ оммаси ва ёшларни Ватан ҳимоясига тайёрлаш, спортнинг техник ва амалий турларига кенг миқёсда жалб этиш ишлари, қоларверса, спорт соҳасидаги ютуқларни акс эттирувчи экспонатларга кенг ўрин берилган. Бу борада жорий йилда Жиззах шаҳрида ўтказилган «Баркамол авлод» спорт ўйинларига Паркентдан олиб борилган машъала ва оловдонлар музейнинг бетакрор ва бебаҳо экспонатига айланганлигини алоҳида таъкидлаш жоиздир.

Музейнинг ижтимоий-амалий концепциясини яратишда тарих фанлари доктори, профессор С. Аъзамхўжаев, филология фанлари доктори С. Ҳасановларнинг хизматлари беқиёс бўлди. Шу билан биргаликда академиклар А. Асқаров ва А. Нуриддинов, профессорлар А. Абдураззоков, Н. Содиқова ва Қ. Турсунали-ев ҳамда Н. Каримов, Б. Зиёева, Ғ. Аъзамовларнинг қимматли маслаҳатларига таяниб иш кўрилди. Музей ўлкамизнинг таниқли музейшуноси Ўткир Ёрмуҳамедов раҳбарлигидаги гуруҳнинг амалий ёрдами билан вужудга келди.

Музей очилган кун – шу йилнинг 18 майи кўпчиликнинг қалбида бир умрга муҳрланиб қолди. Унинг очилишида Президент девонининг масъул ходимлари, қатор вазирлик ва жамоат ташкилотларининг вакиллари иштирок этдилар. Музейнинг очилиш маросимида сўзга чиққанлар ватанимизнинг маънавият ва маърифат масканини яна биттага кўпайгани билан йиғилганларни самимий муборакбод айлашди. Музейни барпо этишда фаол қатнашган барча «Ватанпарвар» ишчиларига алоҳида ташаккур изҳор этилди. Энди ёшлар, хусусан вояга етмаганлар билан том маънода ватанпарварлик тарбиясини ўтказиш «Ватанпарвар» ташкилотида амалий тарзда олиб борилишини зўр қониқиш билан эътироф этдилар.

«Шонли Ватан тарихи» музейи ёшларимизни Ватанга меҳру-муҳаббат руҳида тарбиялашда, уларнинг онгида миллий ғурур, маънавий-маърифий ғояларни мустаҳкамлашда ўзига хос вазифани ўтайди.

Рустам ДОСТОН.
«Адолат» мухбири.

☼ *Дил изҳори*

«АДОЛАТ»ДАН ЧАРОҒОН ДИЛЛАР

«Адолат» газетасининг чиқа бошлаганига ҳам олти йилдан ошибди. Бу давр тарих учун ғоятда қисқа бўлса-да, бироқ газетачиликнинг мушкул ва айни дамда шарафли меҳнатини билган-қадрлаган инсонлар учун салмоқли санадир.

Мен бундан олти йилу 4 ой аввал «Адолат» газетасининг нишона сонини оддий бир муштарий сифатида қўлимга олганман. Мана, орадан шунча вақт ўтибдики, унинг ҳар бир сонини ўта синчковли нигоҳ ила мутолаа қилиб бораман. «Адолат» чиндан ҳам ўз номига муносиб. Газетамиз мамлакатимизда рўй бераётган ижтимоий-сиёсий, маданий-маърифий ва ҳуқуқий ислоҳотларни изчил ёритиб бориши баробарида ана шу ислоҳотлар йўлига тўғаноқ бўлаётганларга қарши ўз вақтида ва ўз ўрнида кескин курашиб ҳам келмоқда. Бундан ташқари, газетамиз фуқароларнинг хатшикоятларини мунтазам ва атрофлича ўрганиб чиқиб, уларни ижобий тарзда ҳал қилинишига астойдил кўмаклашмоқда. У ҳали бундай олийжаноб ишларни кўп бора амалга ошириб, кўп дардларга дармон бўлади деган умиддаман.

«Адолат» газетаси жамоасини, шу жумладан, барча журналистларни Матбуот ва оммавий ахборот воситалари ходимлари куни билан қизғин табриклайман.

Низомиддин НУРМАТОВ,
Ўзбекистон «Адолат» СДП Сиёсий Кенгаши аъзоси, партия Ёшлар кенгаши раиси.

☼ *Эътироф*

ФОТОЖУРНАЛИСТНИНГ ҚАЛБ КЎЗИ

Фотожурналист Тоҳир Норқулов. Уни республика матбуоти орқали кўпчилик яхши танийди. Ҳар бир суратида ўзига хос ижодкорлик, фантазия ва юксак дид яққол сезилиб туради. Баъзан биз илғамаган ёки етарлича аҳамият бермаган нарсалар суратларда бутун бўй-басти билан гавдалангач ўша ҳолатни ўзимиз учун қайтадан кашф этамиз ва беихтиёр ижодкорнинг маҳоратига таҳсинлар айтамиз.

Тоҳир акадаги изланувчанлик, мавзу топа билиш ва уни ёритиш маҳоратига ҳамкасблари ҳавас қилишса арзийди. Ўзбекистон миллий ахборот агентлигининг Самарқанд вилояти бўйича суратчи-мухбири Тоҳир Норқулов қатор йиллар давомида ўз касбини эъзозлаб, уни санъат даражасига кўтарган инсонлардан. У Самарқанд ҳаётининг ранг-баранг ва жўшқин қирралари акс эттирилган кўплаб фотолавҳалар муаллифи. Айни чоғда республика ва вилоят миқёсларида ўтказилган қатор танловлар ғолиби.

Матбуотчилар байрами арафасида фотожурналист таваллудининг 55 йиллигини ҳамкасблари, ёру дўстлари даврасида кенг нишонлади. Шу муносабат билан тантанага ташриф буюрганлар дастлаб ижодкорнинг Акмал Икромов номидаги Самарқанд музейида Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг 10 йиллигига бағишлаб очилган шахсий фотокўргазмасини завқ билан томоша қилдилар. Вилоят ҳокимининг ўринбосари Абди Маматов юбилярга Самарқанд вилоятининг фахрий ёрлиғи ва қиммат-баҳо мукофотларни топширди. Ҳамда фидоий журналистга янги ижодий парвозлар тилади.

Зоҳир ТУРАҚУЛОВ,
«Адолат»нинг ўз мухбири.

«ЙЕНИ ЙЎЛ» – ТУРКМАН ГАЗЕТАСИ

Яқиндан бошлаб Тўрткўл туманида туркман тилида «Йени йўл» газетаси чоп этилмоқда.

– Бугунги кунда Қорақалпоғистонда 150 мингга яқин туркманлар яшайди, – деди «Туркистон-пресс» мухбирига газета муҳаррири Ораз-муҳаммад Абаев. – Ўтган йили республикада туркман миллий маданий маркази ташкил этилди. Бугун олтмишдан зиёд мактабларда туркман ўғил-қизлари она тилларида таълим олишмоқда. Газетамиз эса иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштириш, турли миллат вакиллари орасидаги дўстликни мустаҳкамлаш, миллий урф-одатларимизни тарғибот қилишга хизмат қилади.

Мулоқот

АХБОРОТ – БУ ТЕЗКОР ҲАЁТ

Жамиятимизда рўй бераётган жараёнлар шу қадар тезкор ва шиддатлики, уларни шарҳлаб улгуришнинг ўзи бўлмайди. Ҳаётимизнинг қайси жабҳасини олмайлик: иқтисодда ҳам, ижтимоий-сиёсий ҳаётда ҳам, миллатлараро муносабатларда ҳам ўта муҳим ижобий ўзгаришларга, шунингдек, айрим муаммоларга ҳам дуч келамиз. Бу жараёнларни атрофлича ёритишда Ўзбекистон телевидениесининг ҳам ўз ўрни бор. Бу ўринда халқимиз орасида «Ахборот» кўрсатувининг обрў-эътибори юқори. «Ўзтелерадиокомпания»синиг «Ахборот» дирекцияси директори Бобир АЛИХОНОВ билан суҳбатимиз шу ҳақда, дирекция жамоасининг эришаётган ютуқлари тўғрисида бўлди.

☼ ☼

– Бобир ака, Ўзбекистон Телевидениесининг «Ахборот» кўрсатуви кейинги йилларда ўзининг тезкорлиги, халқчиллиги ва холислиги билан эл орасида обрў-эътиборга сазовор бўлмоқда. Сир бўлмаса айтингчи, шунча ахборотларни қаердан оласизлар ва кўрсатувни тайёрлаш жараёнида нималарга кўпроқ эътибор берасизлар?

– Биз ахборотларни асосан ўз ва жамоатчи мухбирларимиздан, республикамизнинг турли ҳудудларида истиқомат қилаётган кўрсатувимиз мухлисларидан келаётган хат-хабарлардан оламиз. Хабарларни эса шу куннинг талабига мослигига, муҳимлигига қараб танлаймиз, эфирга узатамиз. Ҳар бир вилоятда иккитадан мухбиримиз бор. Улар ахборотларни ҳар қандай йўллар билан самолётдами, автобусдами бизга етказишади. Бундан ташқари Алоқа вазирлиги билан шартнома тузганмиз. Шунга асосан хабарнинг долзарблигини ҳисобга олиб, телевизион узатгичлар ёрдамида юборилган тасвир ва овозни қабул қиламиз. Раҳбариятимизнинг саъй-ҳаракати туфайли дирекциямиз замонавий техника жиҳозлари билан таъминланган.

– Олдинлари «Ахборот» кўрсатувлари маълум бир мундарижа асосида берилар эди. Кейинги вақтларда шу анъана бузилгандайми-ей?

– Жуда тўғри гап. «Ахборот» кўрсатуви мундарижасини биз шу куннинг энг долзарб мавзуига қараб белгилаймиз. Маълум бўлган стандартлардан воз кечганмиз. Кўрган бўлсангиз яқинда бир кўрсатувни спортдан – бокс бўйича ўтказилган жаҳон чемпионатига оид репортаждан бошладик.

Бизнинг ҳам ўз рақобатчиларимиз бор. Бу ҳозирги замон талаби. Ёшлар телеканалида «Давр», Тошкент телевидениесида «Пойтахт» каби ахборот-информацион кўрсатувлари, қолаверса вақтли матбуот нашрлари ишимизни ранг-баранг тарзда олиб боришимизни талаб қилади.

– «Ахборот»да танқидий лавҳаларнинг кучи қандай бўлаяпти? Ижодкорларга танқид қилинувчи объект томонидан ҳеч қандай тазйиқлар бўлмаяптими?

– Ҳозирча мухбирларимиз очиқчасига бирон-бир тазйиққа учрашмадию, бироқ дирекциямизни судга берган нуфузли идоралар ҳам бор. Бу судларнинг барчасида биз ютиб чиқдик. Сабаби танқидимизнинг холис ва ҳаққонийлиги. Агар биронта объект танқид қилиниши керак бўлса, мухбиримиз лавҳада шу идоранинг масъул шахсларини ҳам иштирокини таъминлайди. Уларнинг кўзи олдида лавҳа тайёрланиб, изоҳ учун сўз ҳам берилади. Бу ерда мухбирларимиз мутлақо холис бўлиб, ҳеч қандай эҳтиросларга берилмайди. Бизнинг танқиддан сўнг, асосан ҳар қандай муаммо ижобий ҳал бўлмоқда. Шу ўринда яна бир нарсани таъкидлашни истардим. Билмадим, бу халқимизнинг ҳуқуқий билимларни билмаслигими ёки жойлардаги мутасадди ташкилотларнинг бепарволиги туфайлими хаттоки айрим арзимас муаммони ҳам ҳал қилишда биздан ёрдам кутишади. «Ахборот» – ур тўқмоқ эмас. Холбуки бу муаммоларни маҳаллий ҳокимиятларнинг ўзи ҳал қилиши лозим.

– Тележурналистлар учун белгиланган алоҳида йўриқ борми, ёки ўзларига маъқул мавзулар бўйича ишлашадими? Улар орасида ижодий чеклашларга йўл қўйилмаяптими?

– Вақтдан бўлак ҳеч қандай чеклашлар йўқ. Эфирда ҳам, эфиргача ҳам вақтимиз чекланган. Бир кунда 3,5 соатдан кўпроқ вақт мобайнида 10 маротаба кўрсатувлар берамиз. Иложи борича уларни бир-бирига ўхшамаслигига ҳаракат қиламиз. Кейинги йилларда ўнлаб мухбирларимиз чет элларга сафар қилишиб, янглишмасам дунёнинг барча мамлакатларидан лавҳалар тайёрлашди.

Тележурналистларимиз соҳаларга ихтисослашган, ўзларининг ёритадиган мавзулари, йўналиш ва услублари бор. Уларнинг эркин ижод қилишлари учун барча шарт-шароитлар етарли.

– Кейинги йилларда бир анъана йўқ бўлиб кетди. Бир вақтлар телевидения ва газета ҳамкорликда турли хил мавзуларда рейдлар уюштиришарди. Шу хусусда фикрингизни билсак.

– Агар шундай рейдлар уюштирсак бу нур устига аъло нур бўларди. Шунақа рейдларда кўп бор иштирок этганман. Бунинг халқимизга, юртимизга фойдаси катта. Жамиятимизнинг оқсаётган жабҳаларини очишда, ютуқларимизни кўз-кўз қилишда ҳамкорликнинг самараси юқори бўлишига ишонаман. Мустақиллик, бу тирик вужуд, у ҳамиша ва ҳар қачон парваришга, ҳимояга муҳтождир. Ана шуларни халқимизга англатишда, кўрсатишда доимо барча рўзномалар билан ҳамкорлик қилишга тайёрмиз.

– Бобур ака, сўнгги йилларда бир қанча олий ўқув юртларида журналистлар тайёрланмоқда. Бу малакали кадрларга бўлган эҳтиёжни тўла қондираётгандир?

– Кадрлар масаласи бизда муаммо. Ҳозирда етишиб чиқаётган журналистлар айнан «Ахборот»нинг талабига жавоб бера олмаяпти. Айрим кўрсатувлар ҳафталаб, ойлаб тайёрланади. Бизда эса талаб бошқача. Кечанинг гапи бугунга тўғри келмай қолади. Техниканинг ривожи, ёритилаётган мавзуларнинг тезкор ва шиддатлигига ҳатто айрим малакали мутахассисларимиз ҳам чидашолмаяпти. Шу сабабдан биз амалиётга келган талабаларимиздан танлаб олиб, уларни ўқишдан ажралмаган ҳолда иш ўрганишларини таъминлаяпмиз. Бу ўз самарасини бермоқда.

Шу ўринда ўз касбига содиқ, фидокор ижодий жамоамизни қутлуғ байрам – матбуотчилар куни билан қутлайман.

– «Адолат» газетаси жамоасига ва муштарийларига қандай тилакларингиз бор?

– Дунёда тирикчилик ташвишлари – еб-ичишу молмулк орттиришданда улуғ юмушлар бор. Туғилиб, ўз Ватанингни танимасанг, унинг ҳимоясига ярамасанг, равнақига ҳисса қўшмасанг, бу муқаддас бурчу туйғудан бенасиб ўтсанг сенинг кимлигингни Аллоҳ ҳам билмайди. Бундай инсонларнинг қадамидан ер ҳазар қиладиг. Чунки биз қадам босиб юрадиган тупроқ аждодларимиз ҳоки, вужудимизнинг илдизидир. Мавзудан четга чиқмай, эрк, озодликнинг биринчи қурбонлари кимлар эди, эсланг. Кўплаб ҳамкасбларимизни руҳини шод қилмай туриб, ўйлаган ўйингизга етолмайсиз, йиққан молдунёнгиз ўзингизга буюрмайди, келажак, наслу насабингиз ўзингиздан-да хор бўлади. Чунки инсон ҳамиша ўз аждодлари билан, тарихи билан, бугун ва эртасини ўйлаши билан тирик, устивордир. Демак озодлик учун жон фидо қилган ҳамкасбларни ёдлаш, улар орзу қилган мустақиллик ҳамиша ёш, масъум, уни жону тан билан ҳимоя қилиш бизнинг бурчимиздир. «Адолат» газетаси ҳам мустақиллигимиз – мевасидир. Газетанинг халқ орасида обрўси баланд. Сабаби ўзининг халқчиллиги, адолатпарварлиги.

Ижодий жамоангиз – қўли қаламга ўрганган, кўзи газета бўёғини аччиқ ҳидидан ёшланиб турадиган мухбирларингизни касб байрамлари билан қутлаб, соғлиқ тилайман.

Суҳбатдош:
Абдурасул МУРОДОВ,
«Адолат» мухбири.

Манзура Эркабоева Фарғонада тилга тушган ўткир қалам соҳибаларидан бири. Мана бир неча йилдирки у маданий-маърифий мавзуларда самарали ижод қилиб келмоқда. Айни пайтда Фарғона вилоятида чиқа бошлаган янги «Ниҳол» газетасига муҳаррирлик қилмоқда. Мустақиллигимизнинг ўн йиллик байрами арафасида ўқувчиларга ўзига хос туҳфа бўлган бу янги нашр вилоятда халқ таълимидаги ислоҳотларни чуқурлаштиришга хизмат қилади.

СУРАТДА: Манзура Эркабоева ҳаваскор қаламкашлар даврасида.

Ҳамкасбларимиз

ЗАҲМАТКАШ ҚАЛАМ СОҲИБИ

– Кимгадир нафимиз тегибдики, демак бежиз ишламаяпмиз.

Исроилжон ака билан бир пайтлар чақчақлашганимизда оддий бир воқеани тилга олиб журналистларнинг гаштли, ўз навбатида машаққатли меҳнати ҳақида гапириб шу гапни айтганди. Яъни, «Адолат йўли» ҳафтаномаси таҳририятига Фарғона вилоятидаги туманлардан биридан шикоят хати келди. Унинг қисқача мазмуни шундай: уч йил аввал хусусий томорқа уйга шикоят муаллифи харидор бўлади. Ўғлига олиб бермоқчи бўлиб «Москвич» машинасини сотади. Ҳужжатларни расмийлаштиргани борса, уйни бошқа бир ҳамқишлоғи – вилоят миқёсидаги катта амалдорнинг куёви сотиб олибди. Ўртада гап қочганида, бойвачча куёв «Янги томорқадаги қуриб битказган уйимни мана шу нархда сизларга бераман», дейди. Томонлар келишиб, янги чекдаги ҳовлини шикоятчи ўғлига нотариус орқали расмийлаштириб олиб беради. Бироқ ярим йил ўтар-ўтмас, катта амалдорнинг қизи «Эримга янги уй ёқмаяпти, ҳар куни жанжал қиляпти, уйларимизни алмаштирайлик», деб келади. Анча тортишувлардан кейин шикоятчи ўғлини кўндириб, алмаштиришга рози бўлади. Бу иш нотариус орқали расмийлаштирилади. Орадан яна ярим йил ўтиб бойвачча куёв энди учинчи марта, ўзи алмаштирган уйга даъвогар бўлиб, шикоятчини судга беради. Суд ушбу ишни кўриб чиқиб, нотариал ҳужжатнинг хатшунослик экспертизаси хулосасига кўра, имзолардан бири – бойвачча куёвнинг имзоси қалбаки, яъни эр ўрнига ҳам хотин имзо чеккан, деган хулоса билан даъвогарнинг даъвосини қондиради. Шикоятчининг аризаси «Адолат йўли»да босилиб чиққач, туман прокурорининг протести билан суд қарори бекор қилиниб, уй ҳозир яшаб турган эгаларида қолдирилади.

– Ўша одам таҳририятга келиб, раҳмат, адолат бор экан-ку, деди биздан миннатдор бўлиб. Журналистга бундан ортиқ маънавий қувват борми! – дейди Исроилжон ака.

Исроилжон Иброҳимов ҳозир «Ҳуқуқ» газетасининг Фарғона вилояти бўйича ўз мухбири бўлиб ишлаяпти. Бошқа ҳамкасблари қатори ҳуқуқ-тартибот идораларининг қонун устиворлигини таъминлаш борасидаги фаолиятларини ёритиб, камтарона меҳнати билан жамоатчилик фикрини шакллантиришга ўз ҳиссасини қўшмоқда.

– Исроилжон иқтидорли журналист, – деди «Адолат йўли» ҳафтаномаси муҳаррири, таниқли ёзувчи Алишер Ибодинов суҳбатларимизнинг бирида у ҳақда самимий фикр билдириб. – Қобилият эртами, кечми юзага чиқади. Унинг ҳафтаномамизда босилиб, кейин китобча ҳолида нашр этилган «ХХ аср канизаклари» қиссаси ўқувчиларга манзур бўлди. Шунингдек, «Хавфли қочоқ», «Қабрга сиғмаган сир» қиссалари ҳам ўз ўқувчисини топди. Унинг мақолалари холислиги билан ажралиб туради.

Бу ҳуқуқий мавзуларда самарали ижод этиб келаётган заҳматкаш қалам соҳиби Исроилжон Иброҳимовнинг меҳнатига берилган ўзига хос баҳо ҳамдир. Ҳали у адолат ва ҳақиқат учун сидқидилдан ишлаб, яна кўплаб юртдошларининг олқишига сазовор бўлаверади.

Ҳазратилло РЎЗИЕВ.
«Адолат» мухбири.

Илк сони нашр қилинганига яқинда бир йил тўладиган «Моҳият» газетаси қисқа муддат ичида ўзининг кўп минг сонли ўқувчиларига эга бўлди. Зеро, газета энг муҳим воқеа-ҳодисаларни ўқувчиларга етказиб беришда, мавжуд муаммоларнинг моҳиятини излашда ўзига хос йўл тутмоқда. Айни кунларда саккиз саҳифада чоп этилаётган бу ҳафталик нашрнинг келгуси режалари бир олам.

Сиз ушбу суратларда таҳририятнинг ижодий ходимларини иш жараёнида кўриб турибсиз.

Ёдноама

УНУТМАСЛАР СИЗНИ ЯХШИЛАР

Инсон ҳаёти нақадар мураккаб ва тасодифларга бой. Баъзан сени ҳаёт ортиқча сийлаб, дилингни қувончларга тўлдирса, баъзан эса тоғу тошни титратгудек фиғонга ботириб, бағрингдаги шодликларингни суғуриб олади. Айниқса, кутмаганда йўқотсанг сочларинг бирдан оппоқ қиров тагида тўнғиб, кўзларинг нури сув билан ерга қатра-қатра оқиб кетиши ҳеч гап эмас экан.

Акажон, биз ҳам сизни ана шундай кутмаганда йўқотдик. Бечора онам икки арслондай ўғилни ажойиб инсон, ҳалол, бағри кенг ва сахий, ориятли ва мағрур қилиб тарбиялаб, вояга етказиб, ўқитиб, айни берган меҳрининг тотли мевасини кўрадиган бир вақтда ортингиздан бўзлаб қолаверди. Ўлим сизни орамиздан олиб кетди.

Тошкент Давлат университетида ўқиётган йилларингизда (1969-74) ёзган лирик шеър ва хатларингиз, бирга ўсган, бирга шеърлар ёд олган ғарибгина, аммо гўзаллик шайдоси бўлган қалбларимизни баҳорга ошуфта қилгувчи боққа қараган даричали уйимиз, ўша камтарона ҳаётимиз бир умрга қалбимизга муҳрланиб қолган. Сиз китобларни севардингиз, менга ҳам Тошкентдан фақат китоблар олиб келардингиз.

Сиз жуда камтар ва беозор эдингиз. Ҳеч кимни хафа қилишни истамас эдингиз. Ҳаммага яхшилик қилардингиз, холос. Шунинг учун бўлса керак, сизни ёдлаб бутун республикамизнинг турли жойларидан яхшилигингизни кўрган азиз дўстларингиз таъзия изҳор этиб йўқлаб келишди. Мен буюк ва камтар халқимиздан яна бир бор фахрга тўлдим. Одамлар яхшини унутмас экан. Шу ўринда шоир ва журналист Фарҳод Йўлчиевнинг сўзларини ёдга олгим келди:

«Рустамжон Солижонов чин инсон эди, қалби булбул патидек мулойим, дили булоқ сувидек тоза, ўзи ёш боладек беғубор, соддадил эди. У менинг чин дўстим, оталаримиз ҳам қадрдон эдилар. Унингдек кишилар камдан кам туғилади».

«Салом қуёш», «Муҳаббат мулки» шеърий китобларингиз, ҳаётимиз кўрки бўлган, меҳнатдан бахт топган кишилар ҳақидаги саноғи йўқ мақолаларингиз, жаҳон дурдоналари меросидан таржималарингиз зиёли оилалар китоб жавонидан ўрин олган. Ҳали ниятларингиз кўп эди. Аммо... Мана сиз севган баҳор ўзгача пардоз билан... эшигимизни қоқиб келди ва сизни йўқлаб майин еллар деразаларимизни чертиб изламоқда.

Эҳ, баҳор шаббодалари! Шоир сизларнинг нафасингизда у одамларга кўринмай ҳузур бахш этувчи шабода бўлишини афзал билди чоғи.

У кимгадир суюкли, азиз,
У кимнингдир қалбида қуёш,
Зулматларни ёритган чақин,
Кимдир тўкар алвидо деб ёш.
У нотаниш эмасди лекин.

Мавлуда МУСАЕВА,
Чуст тумани, 19-мактаб.

БОШОҒРИҚ

Ҳангома

– Ука, сиз машетта ишлайсизми?

Холмурод бўйнига бўйинбоғ тақиб, ўтган-кетганга аланг-жаланг боқиб турган одамга юзланди.

– Ассалому-алайкум, – деди у ўзига нотаниш кишига қўл узатар экан, – яхшимисиз?

– Валайкум, шу ер ёзувчилар бригадасими?

– Ёзувчилар уюшмаси денг, – кулди Холмурод, – ҳа, қани марҳамат қилсинлар...

Мармар зиналардан юриб, иккинчи қаватга кўтарилдилар. Холмурод пештоқига «Проза бўлими» лавҳаси ёзилган хона эшигини очди. Ичкарига киришди.

– Мени танисангиз керак, – ўриндиққа ўтирар-ўтирмас сўз қотди меҳмон. – Шундай бўлса-да, ўзимни таништирай, шоир Ҳаким Холмиёний...

Холмуроднинг энсаси қотди.

– Ҳа, яхши, танишганимдан хурсандман, – деди у хушламайгина.

Кутилмаган меҳмоннинг гап қопи очилди.

– Қани қўлингизни очинг, – Холмуродга буюрди меҳмон, – қаерда бўлса омонлик, у ерда бўлмас ёмонлик... Ҳамиша омонлик бўлсин...

Холмурод ўрнидан туриб, дераза дарпардасини бир томонга сурди-да қайтиб ўрнига ўтирди.

– Эллик йилки, эл ичида юрамиз, – қошларини чимирди меҳмон. – Тў-ю таноналарда, гоҳо майхоналарда шеърлар тўқиб, қироатли ўқиб танилдик.

Телефоннинг жиринглаши Холмуроднинг жонига оро кирди.

– Эҳ, бу қўнғироқлар, нозлару фироқлар, умрим ўтиб, ул гўзаллар мендан йироқлар, – хўрсинди меҳмон, – Ҳа, майли, янги шеър бошладим, бир эшитиб кўрсангиз.

Меҳмон пахталик камзулининг ички чўнтагидан ғижимланиб кетган қоғозни олиб хафсала билан текислади, сўнг ўқишга тутинди.

Агар қиш келса совуқ,
Тухум қилмайди товуқ...

Холмиёний қоғоздан кўз узиб Холмуродга тикилди.

– Бори шуми? – хўрсинди Холмурод.

– Бу бошланиши холос, қиш энди бошланяпти, баҳоргача ёзиб олиб келавераман, ёзиб олиб келавераман...

Холмуроднинг бошига оғриқ кирди.

– Биродари азиз, сиз ғоят долзарб мавзуга қўл урибсиз, табриклайман, қошларини чимирди у. – Лекин бир гап, сиз ёзганларингизни пешма-пеш редакцияга олиб боринг. Ҳар куни бўлмасаям, кунора чоп этишади. Довруғингиз достон бўлмаса, мен кафил...

Холмурод бир бошоғриқдан қутулди, ишқилиб газетачиларга тўзим берсин.

Муҳаммаджон ЭРКАБОЕВ.

ПАРТИЯВИЙ ТОПШИРИҚ

(Бўлган воқеа)

Комфирқа даврида хўп ажойиб партиявий топшириқлар бўлардида! Улардан бирини эслайману ҳали-ҳали кулгидан ўзимни тиёлмайман.

1985 йили Қаршига бир гуруҳ ёзувчилар билан бирга отахон адиб Саид Аҳмад келиб қолди. Вилоят партия сиёсий маориф уйида пойтахтдан ташриф буюрган ёзувчиларнинг маҳаллий қаламкашлар билан учрашуви ташкил этилди. Учрашувни вилоят партия комитетининг мафкура масалалари билан шуғулланувчи котиби бошқариб борди. Айтиб ўтиш керак, бу котиб ўша пайтга келиб фан доктори илмий даражасини эгаллаган, вилоятда катта мавқега эга одам эди. Бироз ажойибгаройиб одатлари бор эди унинг...

Сўз навбати Саид Аҳмад акага келиб, таниқли адиб қашқадарёлик ижодкорлар назм бобида кўзга кўринарли ютуқларни қўлга киритаётганликларини эътироф этди. «Юртдошларингиз бўлмиш биргина Абдулла Ориповнинг ўзи тарозининг бир палласини босиб кетади, – деди у – қолганлари ҳақида айтиб ўтирмасак ҳам бўлади».

– Лекин, – давом этди Ўзбекистон халқ ёзувчиси, – насрда сизлар бироз орқада қоляпсизлар. Масалан, қўшниларингиз сурхондарёлик наср усталари сизлардан аллақачон ўзиб кетишган.

Минбарда чайқалиб ўтирган обкомнинг мафкура котиби бу гапларни эшитди-ю, ғўла каби думалоқ гавдасини у ёқ-бу ёққа ташлаб қўйди. Одатда у бирон-бир нарсадан жаҳли чиққанда шундай қиларди.

– Қани, вилоятимизда ёзувчиларнинг бошлиғи ким? – сўради обком котиби Саид Аҳмад ака сўзини тугаллаши биланоқ.

Залда ўтирган узун бўйли, қирғий бурун йигит хадиксирабгина ўрнидан турди.

– Ҳой, бола, сен нега бизни шармандa қиляпсан? – ўшқира кетди обком котиби унга. — Биз кечани кеча, кундузни кундуз демай, жонимизни жабборга бериб ишласак, вилоятимизнинг шон-шуҳрати учун курашсагу сенлар қандайдир бир насринг билан бор ютуқларимизни йўққа чиқарсаларинг!

Залга оғир сукунат чўкди. Ҳамроҳим, «Совет Ўзбекистони» газетасининг вилоят мухбири, марҳум Мусо Каромов менга маъноли қараб қўйди. Мафкура котиби бироз ҳовуридан тушди-да, залнинг ўртасида симёғоч каби қаққайиб турган ёзувчиларнинг бошлиғига топшириқ берди.

– Ҳай, майли, ўтган ишга саловат. Энди нима бўлганда ҳам аҳволни ўнглаш керак. Ҳой, менга қара, сен бош ҳамма ёзувчиларингга партиявий топшириқ берилади. Олти ой муддат давомида сенлар сурхондарёликларни прозадан қувиб етишларинг ва ўзиб кетишларинг керак. Бир сўз билан айтганда догнать, перегнать и доложить! Ясно!..

Ўтирганлар билиб-билмас гулдурос қарсак чалиб юбордилар.

Қодиржон СОБИРОВ.

ОЛАМНИ ЁРИТУВЧИ НУР

(Қатра)

Ҳар сафар шаҳарга борганимда, албатта Чорсудаги китоб дўконига кираман. У ердан турли соҳага оид ахтарган китобингизни топишингиз мумкин.

Яқинда йўлим тушиб, ўша китоб дўконига кирдим: янги китоблар бўлса, олай деб. Не кўз билан кўрайки, китоблар турган пештахталарга ичимликларнинг туридан ва зўридан териб қўйилибди. Бундай ҳолни тасаввуримга келтирмаганим учун ғалати бўлиб кетдим. Йўқ эмас, дўконнинг бурчагида китоблар ҳам бор экан. Ҳайрият, китоб ўқийдиганлар батамом йўқолиб кетмабди. Шунисига ҳам шукур.

Қосимжон СОЛИЕВ,
Бешариқ тумани,
33-мактаб.

Дипломатлар қутлайди

(Давоми. Боши 1-бетда).

Шаҳин АҲМЕДОВ,
Озарбойжон
Республикасининг Ўзбекистон
Республикасидаги элчихонаси III-котиби

Шуниси қувонарлики, бу ердаги озарбойжонлар ўзларини асло бегона деб билмайдилар, аксинча улар бошқа миллату элат вакиллари билан бир қаторда ягона Ватан – Ўзбекистон тараққиёти йўлида астойдил ва сермаҳсул меҳнат қилиб келяптилар. Шу ўринда Озарбойжон элчихонаси вакили сифатида Ўзбекистонда яшаётган ҳамма халқлар, шу жумладан, озарбойжонлар ҳаёти газетангизда кенг кўламда ёритилишини истаган бўлардим. Токи уларнинг бу ерда эришаётган ютуқлари ҳақида тарихий Ватанларида ҳам билсинлар.

Ўзбекистон Республикаси билан Озарбойжон Республикаси ўртасидаги алоқалар кундан кунга ривож топиб бормоқда. Бугун ҳар икки қардош мамлакат халқлари давлар миқёсида азалдан қарор топган дўстлик ва ҳамкорлик ришталари тобора мустаҳкамланиб янги уфқлар очаётганининг гувоҳи бўлиб турибди.

Фурсатдан фойдаланиб, газетангиз муҳарририятига ўз миннатдорлигимни изҳор қилишим баробарида Ўзбекистон Матбуоти вакилларини касб байрамлари билан яна бир бора табриклайман. Қондош ва жондош Ўзбекистон халқининг бахту саодати йўлида ижод қилаётган ноширлар, матбаачилар ва журналистларга куч-қувват тилайман.

Биз мустақил ва суверен Ўзбекистоннинг ёруғ келажагига ишонамиз!

Раъфат АС-САБЪА,
Миср Араб
Республикасининг Ўзбекистон Республикасидаги
элчихонаси маслаҳатчиси, Матбуот шўъбаси раиси

Шуни алоҳида таъкидлаш керакки, оммавий ахборот воситалари айни пайтнинг ўзида ҳам халққа ва ҳам давлатга хизмат қиладиган ҳокимиятдир. Шу нуқтаи назардан ҳам уни «тўртинчи» ҳокимият деб аташади.

Мустақил Ўзбекистонда Матбуот ва оммавий ахборот воситалари кунининг ҳар йили кенг кўламда байрам қилиниши шу соҳада ишлаётганларнинг машаққатли ва айни дамда шарафли меҳнатларининг эътирофи ва юксак тақдирланиши рамзи деб биламан. Бундай байрам бизда – Миср Араб Республикасида ҳам 18 йилдан буён ҳар йилнинг 30 май куни мунтазам нишонланиб келинади.

Фурсатдан фойдаланиб, мамлакатингизда фаол ижод қилаётган барча матбуотчиларни, айниқса, Сиз «Адолат» газетасининг жонкуяр ходимлари – менинг қадрли ҳамкасбларимни мазкур байрам билан яна бир бор самимий табриклаб, серқуёш Ўзбекистоннинг олийжаноб халқига хайр-баракот тилаб қоламан.

«Адолат» мухбири
Саъдиддин САЙДИСЛОМОВ ёзиб олди.

ИЖОД ГУЛШАНИ

Учқўрғон туманидаги 7-ўрта мактаб ўқитувчиси Маҳбуба Қамбарова муаллимлик касбини ардоқлаб келиш билан бирга шеъриятга ошно тутинган. унинг дардчил шеърлари ҳар бир юракка ўзгача руҳ бағишлайди. Қуйида ижодкорнинг янги шеърларидан намуналарни эътиборингизга ҳавола этамиз.

«ЎТГАН КУНЛАР»НИ КЎРИБ...

(Зайнаб ноласи)

Кўзим очиб кўрганим шу ёр эдими?
Орзуларим учди қушдай, бор эдими?
Менга асли дунё шундай тор эдими?
Туғилмасам биров менга зор эдими?

Аядингиз мендан зарра меҳрингизни,
Ҳам сочмасдан сиз ошкора заҳрингизни.
Ўзбекойим ҳавасига қурбон бўлдим,
Кўтаролмам маломат-у қаҳрингизни.

Кумуш бўлгим келди мени Зайнаб эмас,
Кечмишим ҳам бировларга армон эмас.
Бир қизчалик бор эди-ку, орзу-ҳавас,
Тақдир азал шу кунларга солди абас.

Неки бўлса, бари мендан ўтди бегим,
Меҳр излаб, диёнатни ютдим бегим.
Ўзим ҳайрон, кўзим гирён аламлардан,
Девонаман, мен телбаман энди бегим.

ОТАБЕКНИНГ ДАРДИ

Марғилонни йўлларида ҳорманг Кумуш.
Нигоҳингиз адосиман, зорман Кумуш.
Эшигингиз юзгинамга ёпдилар-ку,
Тақдир мени бошгинамга дордир Кумуш.

Парвонаман, асрабсизми жоним Кумуш,
«Сиз»ни деган менинг учун ғаним, Кумуш.
Асрагайман бегонадан тинчингизни,
Жонингизга қурбон асли таним, Кумуш.

Қўйнимдаги суймаганим дарддир Кумуш,
Алишмайман пойингизни гардин Кумуш.
Бармоғимни қай бирини боссам оғрир,
Фироқ узоқ, чидаганлар марддир Кумуш.

КУМУШ

Мен «ўзи»дан кутдим шафқатни,
Фузулийдан олдим тоқатни.
Кечдингизми мендай хилқатни,
Мен соғиндим, бегим...
Кундуз кўзим йўлингиздадир,
Кўнглим сизни қўлингиздадир.
Зайнаб пари ёнингиздадир,
Кўп соғиндим, бегим...
Кунда кутиб кўзларим гирён,
Жоним ахир сиз учун қурбон.
Бир мен эмас, зордир Марғилон,
Хўп соғиндим, бегим...

Маҳбуба ҚАМБАРОВА.

Бозор сирлари

РЕКЛАМА ВА БИЗ

Ҳозирги кунда турли рекламалар кундалик ҳаётимизнинг таркибий қисмига айланган. Рўзнома, ойномалар, ойнаи жаҳон кўрсатувларидан тортиб бадиий адабиётгача рекламага ўрин бермоқда.

Реклама хизмати ўта ривожланган мамлакатларга назар ташлайдиган бўлсак, биз йўл бошида турганимизнинг гувоҳи бўламиз.

Реклама умумий ахборот воситаси сифатида жамиятнинг иқтисодий томонигина эмас, балки унинг маънавийлиги, сиёсий дунёқараши ва бадиий дидини ҳам акс эттиради.

Ғарб мамлакатларида ўтказилган айрим ижтимоий тадқиқотлар натижасига кўра, одам ўртача ҳар куни 1500 хил реклама эълонларига дуч келар экан ва улардан фақат 70 тасигина унинг эътиборини тортаркан. Маълумки, инсон ўзини қизиқтирган ахборотни қабул қилади. Психологлар ва реклама мутахассислари далолат беришича, йўловчиларнинг кўзлари эълоннинг чап томонидан кўра ўнг томонига кўпроқ тушар экан. Шунга кўра рекламанинг сўзлари ва расмларини ўнг томонга жойлаштирган маъқул.

Шахмат бўйича чемпион Ольга Сон Шоҳруҳ клубида сеанс бермоқда.

МАҚСАД – ГИЁҲВАНДЛИКДАН САҚЛАНИШ

Ҳар йили бутун дунёда 26 июн гиёҳвандлик ва гиёҳванд моддаларнинг ноқонуний савдосига қарши Халқаро кураш куни сифатида нишонланади. Узбекистонда ҳам ушбу иллатга қарши кураш бўйича бир қанча давлат ва жамоат ташкилотлари фаолият юритмоқда. Шулардан бири Ибн Сино Халқаро жамғармасидир. Шу йилнинг 1 июн куни жамғарма қошида гиёҳвандликни олдини олиш Маслаҳат маркази очилди. Жамғарма раиси тиббиёт фанлари доктори, профессор Шуҳрат Эргашев «Туркистон-пресс» мухбирига марказ фаолияти тўғрисида гапириб берди.

– Ташкилотимизнинг асосий вазифаси соғлом ҳаёт тарзини тарғиб қилишдир, – деди у. – Бундан ўн аср муқаддам яшаб ўтган буюк аждодимиз Ибн Сино авлодларга инсон туғилганидан ҳаётининг охиригача бўлган даврда бу борада маълумотларга эътибор қилиш тўғрисида ўзининг қимматли маслаҳатларини қолдирган. Биз аллома меросини ўрганиш билан шуғулланиб, уни ҳаётга татбиқ этишга ҳаракат қиламиз. Шу боис Жамғарма қошида Болалар тарбияси маркази ташкил этилди. Яқинда эса шифокорлар малакасини ошириш институти билан ҳамкорликда ва Мирзо Улуғбек туман ҳокимлиги қўмагида гиёҳвандликни олдини олиш бўйича Маслаҳат маркази очилди.

Марказда тажрибали рухшунослар, наркологлар, педагоглар, диний ташкилот вакиллари ишларга ўзларининг маслаҳатлари билан кўмаклашадилар. Маслаҳатлар бепул бўлиб, суҳбатлар ошкор этилмайди. Ш. Эргашевнинг сўзларига кўра, марказ гиёҳвандликка берилган ёшлар билан эмас, балки гиёҳванд моддаларни истеъмол қиладиган одамлар орасида яшовчи болалар билан иш олиб боради. Марказда суҳбатдан ўтган ёшлар таълим дастурларига жалб этиладилар.

– Биз уларни компьютер саводхонлиги курслари ёки чет тилларини ўрганиш бўйича таълим марказига йўллаймиз, – дея таъкидлади жамғарма раиси. – Бундан ташқари, Мирзо Улуғбек туманидаги спорт муассасалари билан қатор шартномалар тузилди, У ерда фарзандларимиз ўз хоҳишларига кўра турли спорт турлари билан шуғулланишади.

Ўқитувчилар, участка инспекторлари, шифокорлар, маҳалла қўмиталари фаоллари учун доимий тренинглар ўтказиш гиёҳвандлик профилактикаси бўйича Марказ фаолиятининг яна бир йўналиши ҳисобланади. Улар махсус дастур бўйича гиёҳвандлик профилактикасининг асосларини ўрганиб, курс тугаганидан кейин сертификат олишади. Улар соғлом болани гиёҳванд моддалар истеъмол қиладиган боладан фарқлаб шу асосда ишлайдилар. Марказ томонидан шу йилнинг июн ойи охиригача 700-800 нафар мутахассис тайёрлаш режалаштирилган. Мазкур лойиҳа фан ва техника Давлат қўмитаси ва қатор халқаро ташкилотлар кўмагида амалга оширилаётир. Лойиҳа «Она ва бола» Давлат дастурига киритилган.

«Туркистон-пресс»

Чукоткалик бир киши доллар топиб олди ва қувончи ичига сиғмай милиция идорасига кириб келиб, деди:

– Мен Жорж Вашингтоннинг паспортини топиб олдим...

* * *

Икки улфат келишиб олишди. Ким эрта тонгда пиво топса, ўша заҳотиёқ шеригига қўнғироқ қилиб, газета олдим, дея хабар қилади. Агар вино топса – журнал, ароқ топса – китоб сотиб олдим дейди.

Тонг саҳаргa бири иккинчисига қўнғироқ қилмоқда:

– Ишларингни йиғиштириб, тезда етиб кел. Тоғам қишлоқдан қадимий қўлёзма олиб келди.

* * *

Янги русдан ўғли пул сўраяпти:

– Бугун ўқитувчимиз билан театрга тушар эканмиз. Шунга пул керак...

– Сейфдан олақол ўзинг.

– Қанча?

– Беш сантиметр.

* * *

Бир йигит фирмага ишга кирмоқчи. Кадрлар бўлимида савол-жавоб:

– Умуман олганда тижорат бўйича мутахассисман.

– Дўконда ишлаганмисиз?

– Ҳа, шундай десаям бўлади.

– Хонадонлар?..

– Тажрибам бор.

– Банклар бўйича-чи?

– Тажрибам бор, лекин оз, ўн дақиқа.

– Тушунмадим?

– Сигнализация ишлаб кетиб қўлга тушганмиз...

* * *

Судда эр-хотин ажрашмоқда:

– Нима учун ажрашмоқчисиз? – сўради судя аёлдан.

– Эрим мени севмайди.

– Бу жиддий сабаб. Эрингизнинг севмаслигини қандай исботлайсиз?

– Исботми? Сўнгги фарзандим ундан эмас.

* * *

Тиқилинч трамвайга чиққан кампир бир болакайнинг олдига бориб деди:

– Эй, бола, нима ўрнингдан туролмайсанми?

– Туроламан, лекин турсам сиз жойимга ўтириб оласиз-да.

* * *

– Янгиликни эшитдингми? Иван касалхонага тушиб қолибди.

– Қанақасига? Мен уни неча кўрувдим-ку. У бир аёл билан боғда сайр қилиб юрувди.

– Уни хотини ҳам кўрган экан-да.

* * *

Ресторанда ўтирган хўранда деди:

– Официант, бошлангунча юз грамм беринг.

– Бир неча дақиқадан сўнг:

– Бошлангунча яна юз грамм беринг.

Хўранда ярим литр ичгач, официант деди:

– Қачон пулини тўлайсиз?

– Ана бошланди.

* * *

Икки дўст учрашиб қолишди.

– Буни қара! Кўришмаганимизга ҳам неча йил бўлибди! Ишларинг қалай?

– Зўр! Уйландим. Мана хотинимнинг сурати. Қалай?

– Бундан ҳам баттар бўлиши мумкин эди.

– Нима?!

– Э-э... Кечирасан. Бундан ҳам баттар бўлмайди!

* * *

Суд. Судья гувоҳ қиздан сўради:

– Турмушга чиққанмисиз?

Қиз хўрсинади. Судья котибага дейди: «Ёзинг – турмушга чиқмаган».

Гувоҳ эркакдан сўрайди.

– Уйланганмисиз?

Эркак хўрсинади. Судья котибага дейди: «Ёзинг – уйланган».

* * *

– Азизам, сен мени севасанми?

– Ҳа.

– Агар ўлсам йиғлайсанми?

– Ҳа.

– Қани, нима деб йиғлайсан?»

– Аввал ўл.

* * *

– Агар бошлиғим айтган гапини қайтариб олмаса, мен ишдан кетаман, – деди бир киши дўстига.

– Бошлиғинг нима деди?

– «Сизни ишдан бўшатаман», деди.

* * *

Эр хотинига:

– Туғилган кунингга норка олиб беришимни истовдинг. Мана, олиб келдим, аммо билиб қўй, ўзинг боқасан.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МАРКАЗИЙ БАНКИ АХБОРОТИ

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки 2001 йил 26 июндан бошлаб валюта операциялари бўйича бухгалтерия ҳисоби, статистик ва бошқа ҳисоботларни юритиш, шунингдек, божхона тўловлари учун хорижий валюталарнинг сўмга нисбатан қуйидаги қийматини белгилади:

1 АҚШ доллари
375 сўм 77 тийин қилиб белгиланди.

ҲИКМАТ

● Майда одамлар орасида майдалашасан, катта одамлар орасида эса ўзинг ҳам ўсасан.

ГЁТЕ.

ЎТГАНЛАРНИНГ ОХИРАТИ ОБОД БЎЛСИН!

Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси Сиёсий Кенгаши ва Самарқанд вилояти партия Кенгаши вилоят партия Кенгашининг биринчи котиби, Сиёсий Кенгаш аъзоси Жуманиёз Алибековга қуёви

Норбой ПИРБОЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

«Ўзавтогаз» худудий бошқармаси Самарқанд вилоят бўлими жамоаси шу корхона раҳбари Жуманиёз Алибековга қуёви

Норбой ПИРБОЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этиб, ҳамдардлик билдиради ва Оллоҳдан сабр-тоқат тилайди.

Жиноят ва жазо

СЕРТИФИКАТ ЭВАЗИГА «ҲИММАТ»

Ғиёсиддин Тожибоев 44 ёшда. Олий маълумотли. У Тошкент тўқимачилик ва енгил саноати институтини муваффақиятли ўқиб тугатган. Айни пайтда уч фарзанднинг отаси бўлган бу йигитнинг тўрт мучали соғ, ақлу ҳуши ҳам жойида. Бироқ таъмагирлик жиноятига қўл уриб, 5 йилга озодликдан маҳрум этилди. Хўш, нега? Ҳар томонлама тўкис бўлган бу йигитга нима етишмасдики, у бу қадар тубан кетиб, шармандаи шармисор бўлди?

Аслида Ғиёсиддин учун ҳалол ишлаб ҳалол яшашга барча имкониятлар етарди. Лекин у таъбир жоиз бўлса «тўқликка шўхлик» қилди. Барига шукур қилиб яшаш ўрнига очкўзлик, очофатликка ружу қўйди. Бирданига тез ва улгуржи пул топишни хомхаёл қилди. Тақдирни қарангки, унга худди шунақа хом хаёлларини рўёбга чиқариши мумкин бўлган иш жойи ҳам топилиб қолди. Ҳа, Ғиёсиддинни «Сифат Калите Йўнатим ЛТД Ко» масъулияти чекланган ўзбек турк қўшма корхонаси халқ истеъмоли молларини сертификатлаштириш идорасининг лаборатория бўлими бошлиғи лавозимига ишга қабул қилишди.

– Энди, деб ўйлади Ғиёсиддин, – эганим олдимда, емаганим кетимда бўлади! У шундай дея қилвир, ноқонуний ишлар эвазига ҳамён қаппайтирмоқчи бўлди. Дастлаб Ҳамза тумани, Мухтор Ашрафий кўчаси 87-уйнинг 8-хонадонида яшовчи Фаррух Азимбеков ва Жиззах шаҳридаги Мўмин Мустафоқулов кўчасида жойлашган 21 уйда истиқомат қилувчи Шуҳрат Юсупов билан биргаликда таниши Саодат Ҳотамжонованинг илтимоси билан келганида уларнинг ҳожатини чиқариш эвазига 25 минг сўм сўмликни қуртдек санаб олди. Қандай қилиб дейсизми? Унда эшитинг:

Ўшанда Азимбеков унинг қўлига «Сифат Калите Йўнатим ЛТД Ко» ўзбек-турк қўшма корхонаси директори номига тўқимачилик маҳсулотларига мувофиқ сертификат берилишини сўраб ёзган аризани тутқазди. Бу аризани олган Ғиёсиддин гўё излаб юрган нарсасини топгандек яйраб кетди. Маҳсулотни текшириб ҳам ўтирмай тезда 250606 сонли мувофиқлик сертификатини ёзиб берди-да, эвазига юқорида айтилган суммани санаб олиб, ҳар эҳтимолга қарши мижозга битта тўлдирилган квитанцияга имзо чектирди. Кейин эса у квитанцияга 8.976 сўм ёзувини келтириб, шунча пулни корхона ҳисоб рақамига тўлади. Қолган пулни эса ўзининг «чап» чўнтагига «кирим» қилди.

Бу мўмайгина кирим Ғиёсиддиннинг иштаҳасини карнай қилиб юборди. Текин луқмага мазаҳўрак бўлган бу қилвир қўл яна ким сертификат сўраб келаркан, деб йўл пойлаб кўзлари тўрт бўлди. Кунларнинг бирида Ғиёсиддин ўз уйида ўтирганида ногоҳ телефон жиринглаб қолди. Дастакни кўтарди. Яна Азимбеков:

– Бир эмас, бир неча хил тўқимачилик маҳсулотларига ҳам сертификат ёзиб бераоласизми?

– Э, бормисиз, омонмисиз? Сизга нечта сертификат керак бўлса, ўшанчасини ёзиб бераверaман. Фақат «эрисангиз» бўлди.

– Хўп, мен тайёр. Қаерда учрашамиз?

– Ўша ўзингиз билган Чўлпонота кўчасидаги 9 «в» уйда жойлашган «Сифат Калите Йўнатим ЛТД Ко» қўшма корхонасида-да!

Шундай қилиб улар Ғиёсиддиннинг ишхонасида учрашдилар. Азимбеков саккиз хиз маҳсулотга ёзилган сертификатни олди. Ғиёсиддинга эса шу ҳисобдан 30000 сўм узатди. Аммо Ғиёсиддин бу пулни илгаригиси каби ҳамёнига уриб кетолмади. Уни ИИБ ходимлари қўлга олишди.

Оқибатини ўйламай, балойи нафсини деб маҳсулотни текшириб кўрмай туриб ҳам сертификат ёзиб бераверувчи «ҳожатбарор» Ғиёсиддин Тожибоевнинг бу антиқа жиноятини Яккасарой туман судининг судяси А. Мўминов муносиб баҳолади. У. Тожибоев устидан қўзғатилган жиноят ишини мазмунан кўриб чиқиб, судланувчини Ўзбекистон Республикаси Жиноят Кодексининг 210-моддаси 2-қисми «а» ва «в» бандлари билан айбдор деб топди. Натижада Ғиёсиддин Тожибоев мол-мулки мусодара қилиш шарти билан беш йилга озодликдан маҳрум этилди. Энди у бу жазони умумий тартиб ўрнатилган колонияда ўтаб қайтади.

Рустамбек ҲАКИМОВ,
Тошкент шаҳар прокуратураси
бўлим бошлиғи, адлия
маслаҳатчиси.
Мурод КАЛОНХОНОВ,
«Адолат» мухбири.

БОСҚИНЧИДА ВИЖДОН ЙЎҚ

Нурлан Андибеков Чортоқ туманидаги «Галабанинг 45 йиллиги» жамоа хўжалигининг чўпони. Унинг қўраси Мучум қишлоғининг адирларида жойлашган. У ана шу ерларда қўй-қўзиларини кун бўйи боқади. Қўйларни қирликлардан ҳайдаб келиб қўрага қамади. Шунда соат 20 лар чамаси эди. Нурлан ечиниб ювина бошлади. Шу пайт бирдан уч киши бостириб кирди. Улар юзларига ниқоб тутиб олишган эди. Кутилмаган ҳодисадан Нурлан ҳангуманг бўлиб қолди.

– Нима гап ўзи, кимсизлар?

– Бизга пул керак, тушундингизми, – дўқ қилди улардан бири чўпоннинг сочидан маҳкам ушлаб. – Бўлса беринг, жимгина чиқиб кетамиз.

Босқинчилардан бири Нурланнинг бўйнига пичоқ қадади, иккинчиси хонада бўлган қамчи билан унинг белига бир неча бор туширди. Сўнг чўпоннинг оёқ, қўлини маҳкам боғлашди. Унинг хотини Анорхоннинг ҳам қўл-оёғини арғамчи билан чандиб, эрининг ёнига ётқизиб қўйишди.

– Жон оғайнилар, бизга мусибат етказманглар, пулимиз йўқ. Қўрага кириб қўйимиздан керагича етаклаб кетаверинглар, – ялиниб ёлворди чўпон.

– Бизга қўй эмас, пул керак! – бақирди босқинчилардан бири.

Эр-хотиндан пул чиқмаслигига ишонч ҳосил қилгач, улар хонадонни алғов-далғов қилишга тушишди. Токчада турган сандиқчани титиб, 8 минг сўм пул, кийим-кечакларни ва хонада бўлган бошқа важларни олишди. Эшик ёнида турган чўпоннинг янги этиги ҳам ҳаром нигоҳларидан четда қолмади. Улардан бири уни ўзининг эски этагига алмаштириб олди. Шундай қилиб, жиноятчилар умумий баҳоси 20800 сўмлик бўлган нарсани олиб, чироқни ўчириб чиқиб кетишди...

Нурлан боғланган қўл ва оёғини ечишга уринди. Ечиб бўлгач, хотинини ҳам арғамчидан бўшатди.

– Баччағарлар танишга ўхшайди, – сўз қотди Нурлан хотинига, – сен ҳам бирор нарса сездингми?

– Ҳар қалай бирининг овози танишдек туюлди.

– Илгари мен билан бирга ишлаган Ботиржон бор эди-ку, эслайсанми, унинг укаси Қодирбек қўрамизга тез-тез келиб турарди. Ўша эмасмикин?

– Овози ўхшайди, – деди Анорхон эрига.

Нурлан апил-тапил кийиниб воқеадан жамоа хўжалиги раҳбарларини хабардор қилиш учун идорага жўнади. Идорадагилар дарҳол туман ИИБга хабар беришди. Зудлик билан етиб келган тезкор-қидирув ходимлари ишга киришишди.

– Босқинчилар уч киши эди, – дея бўлган воқеани тушунтира бошлади Нурлан. – Бирини овози танишга ўхшайди, агар гумоним тўғри чиқса у мучумлик бўлади.

Олиб борилган тезкор-қидирув ҳаракатлари туфайли жиноятчилар маълум бўлди. Чўпоннинг гумони тўғри чиқди. Босқинчиларнинг бошлиғи Нурлан билан бирга ишлаган Ботиржон Жўрабоевнинг укаси Қодирбек Жўрабоев бўлиб чиқди. Тергов ҳаракатларидан маълум бўлишича, Қодирбек аввал бир неча бор туз ичган жойига тупуриб, виждонига хиёнат қилади. У ҳеч қаерда ишламайдиган ҳамқишлоқлари Алишер Тўлабоев ва Хусниддин Эргашевлардан иборат гуруҳ тузиб, текин даромад орттириш мақсадида босқинчилик жиноятини амалга оширди. Туман суди ҳукми билан Қодирбек Жўрабоев ва Алишер Тўлабоев 12 йилдан, Хусниддин Эргашев 11 йил муддатга озодликдан маҳрум этилдилар.

Ғофур Акбаров, Умид Болтабоев, Нозим Акбаров ва Тоҳир Ходжаевлар ҳам шум ният билан уюшган жиноий гуруҳ ташкил қилишади. Мақсади аниқ – бел оғритмай мўмай даромад орттириш. Гуруҳ аъзолари ниқоблар, арқон, чилвир, пичоқни тайёрлаб, босқинчилик содир этиш учун ўзига тўқроқ хонадонни топишади. Улар ярим тунда Гулшан қишлоқ фуқаролар йиғини Кушан қишлоғида яшовчи Моҳира Аҳмаджонованинг ҳовлисига девор ошиб тушишади. Ухлаб ётган уй эгаси Моҳира Аҳмаджонова ва келини Шоҳида Ҳамрабоевани бўйнига пичоқ тираб пул талаб қилишганда, қўрқувдан улар бақириб юборади. Қўшни хонада ётган турмуш ўртоғи Турғунпўлат Ҳамробоев ва ўғли Ойбек Ҳамробоевлар уйғониб қолишади. Босқинчилар билан улар ўртасида олишув бошланади. Турғунпўлат Ҳамробоев босқинчилар пичоғидан тан жароҳати олади. Қараса уй эгалари бўш келмайди, босқинчилар воқеа жойида 2 та ниқоб, пичоқни ташлаб қочиб қолишади.

Бундан ташқари Ғофур Акбаров Янгиқўрғон туман марказидаги «Шуҳрат» хусусий тижорат дўконидан 20 минг сўмлик ўзгани мол мулкини ўғирлаганлиги сири ҳам фош этилади.

Текинтомоқлардан бири Умид Болтабоев эса фуқаро Мунаввар Қозоқовани ишончига кириб алдаш ва фирибгарлик йўли билан 34,7 минг сўмлик мулкини ўзлаштирган.

Судланувчиларнинг барчаси узоқ йилларга озодликдан маҳрум этилдилар. Ҳа, кимки ўзганинг мулкига кўз олайтирса, босқинчилик йўлидан юрса жазо олиши тайин.

Ёқубжон ЖАМОЛОВ,
Чортоқ туманлараро прокурори,
адлия маслаҳатчиси.

Муассис: Ўзбекистон «Адолат» СДП Сиёсий Кенгаши ва «Адолат» газетаси ижодий жамоаси.

Бош муҳаррир: Тўхтамурод ТОШЕВ

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:
Т. О. ДАМИНОВ, А. F. ҒУЛОММАҲМУДОВ, А. ЖЎРАБОЕВ, Р. З. АҲМАДАЛИЕВ (Бош муҳаррир ўринбосари), Р. Р. ҲАЙДАРОВ, К.РИХСИЕВ, Д. К. ҚИРҒИЗБОЕВ (бўлим мудири), Р. АЗИМОВ, Т. И. ЭРГАШЕВ, А. МАМАЖОНОВ, Ў.Ф. ЖЎРАЕВ, Н. НУРМАТОВ, М. КАЛОНХОНОВ.

Мулоқот учун телефонлар:
Қабулхона – 133-41-89.
Хатлар ва шикоятлар бўлими – 136-55-64.

Навбатчи – Илҳом СИДДИҚОВ

Саҳифаловчи – Бахтиёр ҚЎШОҚОВ

Газета Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитасидан 140 рақам билан рўйхатдан ўтган. Буюртма Г—2536, ҳажми—2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2
Газета IBM компьютерида терилди.

Мақолада келтирилган факт ва рақамлар учун фақат муаллифлар жавоб берадилар. Қўлёзмалар муаллифларга қайтарилмайди.

«Шарқ» нашриёт - матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41.

Босмага топшириш вақти—20.00. Босмага топширилди

МАНЗИЛИМИЗ: 700047, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси-32.